

RA NGÀY CHỦ NHẬT

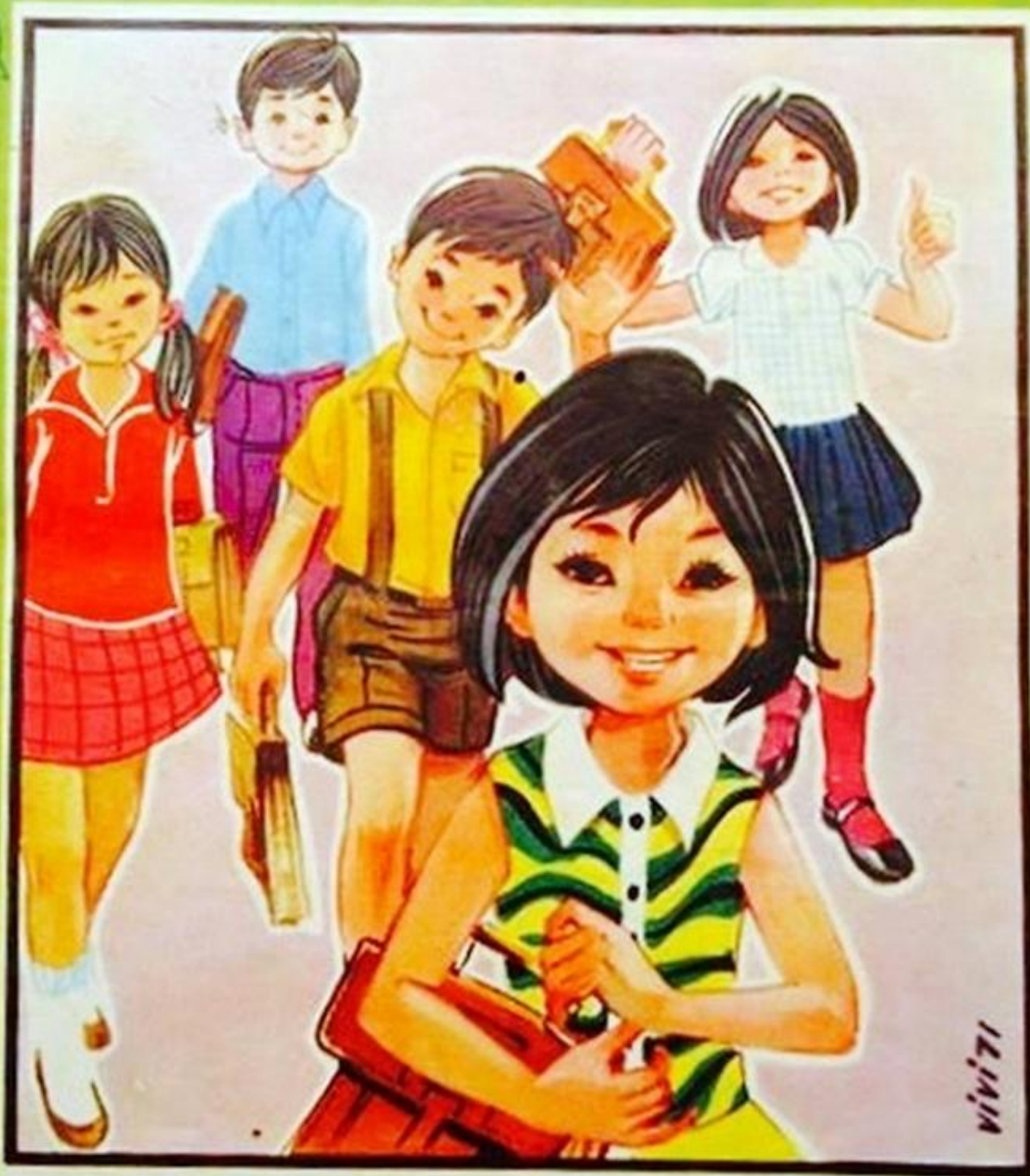
B

thiếu nhi

TUẦN BÁO CỦA THIẾU NHI VIỆT NAM

Chủ nhiệm: NGUYỄN-HÙNG-TRƯƠNG - Chủ biên: NHẬT-TIẾN

Tòa soạn: 159 Thiệu Trị (Phủ Nhuận) — Saigon

VI VI

1

NHÀ VĂN: LÊ TẤT ĐIỀU • VŨ HẠNH • TÔ KIỀU NOĂN •
TẾ XUYỀN • ĐỖ PHƯƠNG KHANH • ANH ĐÀO
NHÀ GIÁO: TRẦN NGỌC KÍNH • NGUYỄN XUÂN HIẾU • LÊ XUÂN
NHO • VƯƠNG SONG BÌNH • TRẦN THỊ NGỌC LANG
HỌA SĨ: VI VI • VƯƠNG NOHIÊM. NHẠC SĨ: PHẠM ĐỨC HUYỀN

Chủ nhiệm: NGUYỄN-HÙNG-TRƯƠNG — Chủ biên: NHẬT-TIỀN

THƯ CHỦ NHIỆM GỬI CÁC EM THIẾU NHI

Các em,

Tập báo **THIẾU NHI** hôm nay đã đến tay các em.

Chúng tôi, toàn thể bộ biên tập hết sức sung sướng đã đem lại cho các em một tờ báo bổ ích.

Mục đích của chúng tôi là vừa giải trí, vừa giáo dục, chúng tôi cố gắng để bài vở đều lành mạnh, viết đúng chính tả, chữ to dễ đọc, đầy hình ảnh vui tươi, ăn uống rõ ràng.

Trong mỗi số báo **THIẾU NHI**, hàng tuần, các em sẽ tìm thấy:

— Một **GƯƠNG DANH NHÂN**, như trong kỳ này, truyện một nhà thông thái không bằng cấp, nhà nghèo, con một người thợ hồ, 17 tuổi còn đi lau nhà cho một y viện, tự học để trở thành nhà Bác học dạy ở các Đại học đường và có chân trong Viện Hàn Lâm,

— Một bài học **KHÉO TAY LÀM LẤY**, như làm một cái lồng chim bằng giấy treo ở trong nhà cho vui,

— Một chuyện **VỆ SINH Y HỌC**, như bệnh sâu răng đã làm cho nhiều em đau đớn,

— Một chuyện **KHOA HỌC THƯỜNG THỨC**, như nói về máy chiếu phim và kỹ thuật ngành điện ảnh,

— Một trang **TÒ MÒ** để các em hiểu Tại sao có mùa đông? Tại sao chó thè lưỡi ra? Tại sao cá không bị lạnh ở dưới nước? Cá ngủ như thế nào? Tại sao chim cú kêu về ban đêm?

— Hai trang **GIẢI TRÍ** trong đó các em sẽ làm quen với những câu hỏi **NÁT ÓC**, chuyện **ĐỒ VUI**, màn **ẢO THUẬT**, nhiều **TRÒ CHƠI**.

— Một trang **KỸ THUẬT** để hướng dẫn các em hiểu các thức mặc về các loại máy thu thanh, truyền hình, thâu băng v.v... như cách chế tạo một máy thu thanh chỉ làm bằng một củ khoai tây mà thôi,

— Một trang **EM HỌC VỀ** rất giản dị, cam đoan bất cứ em nào bắt chước cũng có thể vẽ được,

— Những câu **TRUYỆN CỎ** chọn lọc,

— Một **TRUYỆN BẢNG TRANH** phiếu lưu đầy hứng thú,

— Một **TRUYỆN PHIÊU LƯU MẠO HIỆM, ĐƯỜNG RỪNG** xây dựng trên một tinh thần khoa học,

— Một **TRUYỆN NGẮN** hay **TRUYỆN DÀI** sáng tác của một nhà văn danh tiếng,

— Một **DANH VĂN NGOẠI QUỐC** như truyện **Bắc gấm Kim**, thiên thần hay ác quỷ.

— Các em xem chiếu bóng hay truyền hình có khi nhìn thấy những bộ mặt dễ sợ, nhưng các em có biết đâu các chuyên viên hóa trang đã biến các tài tử đẹp trai thành nhân vật quái đản khủng khiếp, việc này cũng có trình bày rõ trong tập báo **THIỆU NHI** của các em.

Các em gái **THIỆU NHI** cũng không bị bỏ quên. Hàng tuần, chị **Đỗ Phương Khanh** sẽ gặp các em trong hai trang **VƯỜN HỒNG**. Mặc sức, các em tâm sự với chị. Các em xem chị **Đỗ Phương Khanh** như một người chị hay hơn nữa một người bạn lớn tuổi hơn mình. Chị **Đỗ Phương Khanh** sẽ tìm mọi cách giúp các em đời sống được vui tươi, hạnh phúc hơn. Chắc các em cũng biết **Yaourt** rất bổ dưỡng, chị **Đỗ Phương Khanh** chỉ cách các em làm xong trong 10 phút.

Sau cùng, một cuộc thi **SÁNG TÁC VĂN CHƯƠNG THIỆU NHI** tổ chức 6 tháng một lần sẽ đem lại cho các em cơ hội tập luyện ngòi bút để có thể dễ dàng diễn tả những tình cảm và ý nghĩ của mình.

Tất cả tâm trí của tôi cũng như bạn **NHẬT TIẾN** cùng các cộng sự viên khác là làm sao cho tờ báo **THIỆU NHI**, xứng đáng là món ăn tinh thần cần thiết cho các em, giúp ích cho các em, mầm non của đất nước, để các em trở thành người hữu dụng cần thiết cho quê hương xứ sở.

CHỦ NHIỆM,

NHÀ THÔNG THÁI KHÔNG BẰNG CẤP

❶ THIẾU NIÊN 17 TUỔI, LAU NHÀ CHO MỘT Y VIỆN, TRỞ THÀNH NHÀ BÁC HỌC
DẠY Ở CÁC ĐẠI HỌC BƯỞNG VÀ CÓ CHÂN TRONG VIỆN HÀN-LÂM

Năm 1931, nhà bác học Wheeler (nay đã từ trần) được vua nước Xiêm (Thái) mời đến để mổ mắt vì nhà vua bị một chứng bệnh ở trông đen. Tuy đã lên bậc « sư » trong khoa giải phẫu mắt, ông Wheeler vẫn còn phải hỏi ý kiến các nhà chuyên môn về khoa chữa bệnh tai và mắt, trước khi đi. Người được ông hỏi với tất cả lòng tin cậy là bác sĩ Edgar Brower Barchell, ông Wheeler đã nhờ ông Barchell giải thích cho nghe một số những cuộc nghiên cứu riêng của ông này về những vi trùng gây ra các chứng bệnh ở mắt. Mãi sau khi thảo luận kỹ càng, trao đổi ý kiến sâu rộng và được ông Barchell tán thành, ông Wheeler mới nhận lời chữa bệnh đau mắt cho vua Thái.

Ấy mỗi ngày 12 giờ.

Được lau quét các phòng thí nghiệm, cậu đề ý quan sát các nhà thông thái làm việc pha các thứ huyết thanh, mổ những só người và súc vật để tìm tòi, khảo nghiệm. Cậu tò mò hỏi các nhà chuyên khoa về nhiều điểm cậu muốn biết trong khi quan sát. Cậu được trả lời rành rẽ và nảy ra ý chí cương quyết tự học để trở thành một nhà thông thái.

Buổi tối, khi phòng thí nghiệm không còn ai, cậu lén vào trong và bắt chước các chuyên viên làm lại những cuộc thí nghiệm mà cậu đã học lóm được ban ngày. Như vậy trong 5 năm với một chí kiên nhẫn sắt đá, cậu tự học hỏi, tìm tòi ban đêm vì ban ngày

môn xem kỹ, bên sang trường nổi loạn.

— Thật là quý. Từ 30 năm nay, chưa bao giờ tôi thấy một bộ tủy hoàn hảo như thế này.

Ông đến công cho Barchell « đi la, và « thỉnh thoảng » cho cậu làm người sai vặt trong phòng thí nghiệm. Thế là cậu không còn là anh « cu li » lau nhà nữa. Nhà chuyên môn còn nhờ cậu kiểm tra thêm cho ít bộ tủy.

Sau này Barchell kể lại chuyện cũ, đã nói rằng : « Bước đầu của tôi không đến đâu vô duyên quả, phải không ? Khoa học của những bộ phận trong cơ thể, tôi cần đến hai đồ la, để mua súc vật ; số mèo có thể mua được thì không bao giờ hết ».

Ông Barchell là người thế nào mà được một vị « ngự y » — một nhà bác học danh tiếng, — phải thỉnh ý, phải học hỏi ?

Ông Barchell chỉ là một người... không có bằng cấp gì hết.

Trên nửa thế kỷ trước, hồi ông còn là một cậu thiếu niên 17 tuổi, ông phải làm nghề lau quét sân nhà cho Viện Y Khoa chuyên trị tai và mắt ở New Uớc. Nhà nghèo, cha làm thợ hồ, mới chết, cậu Barchell phải tìm kế sống và làm việc ở viện Y khoa

còn phải làm việc kiếm lo. Có đêm cậu bỏ cả ngủ vì say mê, thích thú khoa học.

Một hôm, có một bác sĩ chuyên môn về bệnh ốc, đến viện Y khoa, than phiền rằng ông không thể nào tìm được bộ tủy xương sống còn nguyên vẹn. Barchell bèn xuống bếp, bắt trộm một con mèo của ông Giám đốc, giết chết nó và mổ ra lấy bộ tủy xương sống. Cậu mổ khéo đến nỗi bộ tủy còn nguyên cả những gân rễ cắm vào cơ thể con vật. Cậu đưa lên tặng bác sĩ đang tìm kiếm. Nhà chuyên

Vài tháng sau đó, một chuyên viên rời viện Y khoa, đi đến nơi khác. Ông có một cuốn sách về « cơ thể học » của tác giả Gray là sách đã từng dùng làm nền tảng môn học này cho các nhà bác sĩ Hoa Kỳ. Ông thấy cuốn sách dầy quá đem theo nặng và lì, bèn cho Barchell.

Barchell đem về nhà đọc say mê. Cuốn sách ấy đã thành cuốn « Kinh Thánh » thứ nhì của ông. Ông cảm thấy sự ích lợi vô biên của sách và bên cạnh những điều học lóm của ông, những điều học thực hành. Ông cố

dành tiền mua thêm vài cuốn sách cũ nữa về y khoa. Ông lại còn nảy ra một sáng kiến là đi học « cốp ».

Nguyên giảng đường Sium là nơi dạy về giải phẫu, chỉ dành riêng cho những sinh viên Đại học đường Columbia. Ông Burchell nghĩ ra cách đóng trở « sinh viên ma » cũng cấp hai cuốn sách bự ở dưới nách, nét mặt suy tư như đang tri rồi vào thính giảng đường, trôi lợt, không bị ai nghi ngờ. Nhờ đó mà ông được dự các buổi thuyết trình của giáo sư danh tiếng, kèm theo cả những cuộc giải phẫu thực tập.

Muốn kiếm thêm tiền để học, ông nghĩ ra cách mổ những xương mòng tang (thải dương) rồi chắp nối lại thành nguyên bộ, bán cho những giáo sư cần để dạy về các bệnh ở tai. Môn hàng của ông « ăn khách » lắm vì hồi ấy khoa học ở Mỹ còn thua khoa học ở Pháp, vẫn phải mua những bộ xương từ Paris gửi qua. Nay có đồ « nội hóa » các giáo sư Mỹ tha hồ dùng, vì rẻ hơn nhiều.

Ông Burchell khéo tay đến có thể mổ được những con mắt, lấy ra những bộ phận dây chằng vài phần trăm một mi li mét, để vào miếng kính cho các giáo sư thí nghiệm.

Ngày nay ông tặng cho khoa học một sưu tập nhiều đến 400 xương ở mòng tang và trên 1000 con mắt. Sưu tập này quý nhất hoàn cầu, và dùng cho chuyên khoa về bệnh tai, mắt. Trong bộ ấy, người ta thấy tất cả những bệnh điển hình của tai và mắt. Các nhà chuyên môn từ Ba Lê, Luân Đôn, và nhiều trung tâm Y khoa lớn hoàn cầu, đến Hê ky để nghiên cứu nhờ bộ sưu tập vô giá của Burchell.

Bác sĩ Heinrich Neumann, người Áo ở thành phố Vienne, đã từng mổ cho ông hoàng xứ Galles, nữ hoàng Marie và Vua Tây ban Nha Alphonse XIII, đã phải khen bộ sưu tập của Burchell như sau :

— Ông Burchell đã quy tụ được quá đầy đủ để nghiên cứu về bệnh tai và mắt. Nhà chuyên nào quan sát bộ sưu tập của ông cũng học được thêm vài điều mới lạ cho chuyên khoa của mình.

73 TUỔI CÒN ĐI HỌC

Cụ Klum Pradit Waithaya Karn một Đại úy Lục Quân Thái Lan hồi hưu, 73 tuổi được coi là sinh viên lớn tuổi nhất khi cụ gửi tên theo học tại học đường Rampamheang mới thành lập tại Vọng Các vào tháng 5-1971.

Cụ Đại úy này tin có thể hoàn tất được chương trình 4 năm lấy bằng cử nhân Luật và cụ đã tuyên bố với báo chí như sau : « Không có ai già mà lại không học hỏi được ».

Viện Đại học Rampamheang có qui chế không bắt buộc các sinh viên đến lớp học nhưng cụ nói là cụ muốn đến lớp nghe giảng mỗi ngày. Hiện nay cụ sống tại Thonburi gần Vọng-Các Thủ Đô Thái-Lan. Cụ có 9 người con trong số này có 8 người đã lập gia đình. Các cháu nội ngoại của cụ đều đã đi học cả rồi !

Ông Burchell còn cung ứng cho khoa học một sưu tập khác đầy đủ và tinh vi về những gân mắt liên quan với khối óc. Các nhà bác học nhờ những vật quý này tìm tòi ra những điều quan trọng trong khoa giải phẫu mắt.

Dù Burchell không có một mảnh bằng Trung học, vậy mà ông cũng được mời đến các Đại học đường lớn Âu, Mỹ để giảng thuyết cho sinh viên và giáo sư nghe.

Trong 30 năm, ông dạy khoa cơ thể học và vi trùng học ở Y khoa đại học đường Nữ Uớc cùng ở Viện « Tai và Mắt ». Những buổi giảng thuyết của ông được các nhà giải phẫu chuyên khoa đến dự thính. Còn có cả những bác sĩ tốt nghiệp Y khoa, sau học riêng về tai và mắt, đã phải đến thực tập dưới sự chỉ dẫn của Burchell trước khi thi về chuyên môn của mình.

Năm 1936, Đại học đường Roanoke tặng ông Burchell bằng Tiến sĩ danh dự và từ đó người ta gọi ông là « Bác sĩ ».

Tám năm sau, ông được mời vào làm nhân viên Viện Hàn Lâm Y khoa « Tai và mắt ». Đây là trường hợp duy nhất mà một vị Hàn lâm ở viện này không có bằng cấp gì.

Năm ông 77 tuổi, ông còn làm việc với một tinh thần trai trẻ, nhưng cứ chỉ lạng lẹ.

Những sinh viên và bác sĩ trẻ tuổi coi ông như một thần tượng và thường đến thính ý khi gặp khó khăn trên đời :

— Các anh hãy lạc quan, hãy tin tưởng đừng lùi bước.

Ông khuyên họ câu ấy.

Tuy 77 tuổi, ông làm việc mỗi ngày 10 giờ ở phòng thí nghiệm. Ông nói :

— Tôi đã ra đời ở phòng thí nghiệm. Sự nghiệp của tôi là do ở đây mà có.

Ông lập một đoàn hướng đạo gồm những con nít phạm pháp và dạy chúng hóa học, vệ sinh cùng khoa cứu cấp. Ông nói :

— Biết đâu một ngày kia trong đám trẻ này lại không có kẻ thành một y sĩ để cứu nhân độ thế.

TÉ XUYỀN

Nghỉ ngơi

Một đại thương gia Mỹ đi nghỉ hè tại Ý Đại Lợi, gặp một ông đang nằm nghỉ ngơi dưới bóng mát liên hỏi :

- Tại sao ông không đi câu cá ?
- Đi câu để làm gì ?
- Để kiếm ra tiền.
- Kiếm ra tiền để làm gì ?
- Ông sẽ mua một chiếc tàu.
- Tôi sẽ làm gì với chiếc tàu ấy ?
- Ông sẽ muốn thêm nhiều thủy thủ, để đánh được nhiều cá và kiếm nhiều tiền thêm.
- Có nhiều tiền để làm gì ?
- Ông sẽ mua thêm nhiều tàu khác và ông sẽ có nhiều thủy thủ làm việc cho mình.
- Khi ấy tôi sẽ được lợi ích gì ?
- Thì ông sẽ có nhiều tiền và sẽ tha hồ nghỉ ngơi.
- Nếu vậy thì bây giờ tôi đang nghỉ ngơi rồi đây. Tôi gì vất vả quá thế để rồi cũng chỉ được nghỉ ngơi.

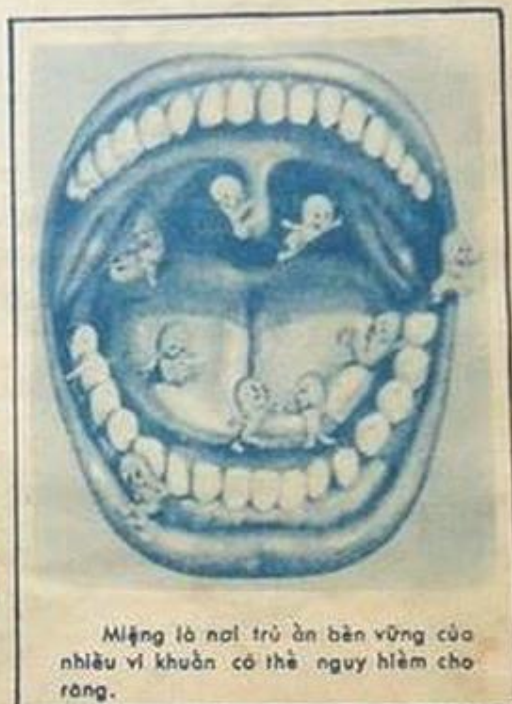
BỆNH SÂU RĂNG

Răng của chúng ta không phải chỉ giản dị là những mảnh xương nhỏ mọc trên hàm và không có sự sống. Nếu xẻ đôi một cái răng, ta sẽ nhìn thấy tuần tự từ ngoài vào trong:

- Một lớp men ngoài rất cứng
- Một lớp ngà mềm hơn.
- Một vùng chứa những mạch máu, và thần kinh gọi là tủy răng.

Vì thần kinh ăn sâu vào tủy răng, máu chuyển vận trong đó và nuôi cho răng lớn, nên răng cũng như bất cứ một bộ phận nào trong cơ thể, chúng có thể phát đau mà ta gọi là bệnh sâu răng.

Miệng là nơi trú ẩn bền vững của nhiều vi khuẩn có thể nguy hiểm cho răng.

Đây là răng của một kẻ ăn quá nhiều kẹo. Chất đường còn dính lại sẽ lên men thành acid nó có thể soi mòn chất vôi trong men răng.

Thế là một lỗ thủng hiện ra và vi khuẩn ủa vào đục hết lớp men răng, để xâm nhập vào trong.

Nếu không săn sóc kỹ lưỡng, những con vi trùng hình dũa sẽ đục ruỗng tủy răng, và sẽ là mối đe dọa cho những chiếc răng kế bên.

Muốn tránh bệnh sâu răng, ta giữ gìn răng cẩn thận. Nhai kẹo suốt ngày, uống nước đá rồi lại ăn đồ nóng ngay tạo sự đột ngột thay đổi nhiệt độ của răng cũng dễ làm hư răng. Hãy đánh răng sau bữa ăn và trước khi ngủ bằng bàn chải mềm với thuốc đánh răng. Không nên xỉa bằng tăm vì làm bẩn, dễ làm thủng nướu răng làm vi trùng xâm nhập. Rau tươi trái cây nhứt là chanh có sinh tố C rất tốt cho răng.

BẠN**

THÙ

thuốc đánh răng

chanh

Rau tươi

kẹo

nước đá

tăm

khéo tay làm lấy:

LÔNG CHIM TREO

Để làm cho bạn học, phòng ngủ của bạn được thêm phần vui mắt, tuần này Thiếu Nhi xin cống hiến các bạn một lông chim treo để thực hiện. Dụng cụ cần có:

- Chỉ tốt hay chỉ nylon.
- Một vài chiếc đĩa bằng tre hay gỗ chiều dài từ 40 đến 50 centimét.
- Bia mỏng và giấy mỏng trắng hay màu.
- Màu nước.
- Keo dán.

1 Chỗ chim đậu

Nói đúng hơn là chỗ chim được treo lên. Bạn hãy trang hoàng những cây đĩa gỗ bằng mực màu hay quần giấy màu quanh mỗi chiếc đĩa rồi dùng chỉ nylon nối lại theo như hình vẽ (1)

2 Chim

Bạn hãy tô lại trên bia mỏng hình dáng của con chim theo 3 mẫu bên cạnh (II): mình chim, đuôi chim và cánh chim.

Bạn dùng lưỡi lam rạch đứt theo nét A, B trên mỗi hình vẽ. Riêng những nét chấm (...) bạn chỉ cần gấp lại. Ở phần đuôi chim (2) bạn dán 2 mép C vào với nhau. Sau cùng bạn ghép ba phần lại:

A với A, và B với B. Muốn cho đẹp, bạn có thể tô lên mỗi chim một màu sắc riêng.

Vẽ giản dị

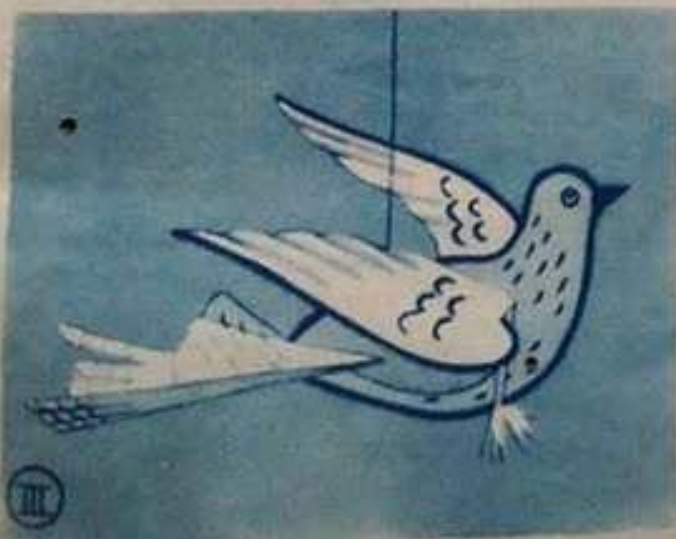

3 Đột chim lên giàn

Trên mình mỗi con chim, bạn đục một lỗ thủng nhỏ để xuyên chỉ qua và treo lên đầu mỗi chiếc đĩa (hình III)

Bạn hãy lưu ý đến các đầu mỗi dây cần phải xác định từng điểm cho chính xác để cả hệ thống được cân bằng (Muốn lựa chọn các điểm này các bạn chỉ cần xê dịch các đầu mỗi chỉ trên đĩa cho đến khi tìm được thế cân bằng).

Bây giờ bạn đã có một lồng chim treo để trang trí trong phòng học.

Lâu lắm rồi... tại đảo Nounivan, bên bờ Biển Lạnh, có một con gấu trắng.

Một hôm gấu thức dậy và cảm thấy đói. Chú ta bỏ đi tìm mồi, trông thấy ba con hải cẩu nằm trên một tảng băng. Gấu muốn vồ hải cẩu nhưng một trận gió thổi tới đưa tảng băng trôi ra phía biển. Xa quá, gấu không bắt kịp nên đành ngồi lại với chiếc bụng rỗng không.

Nhìn tảng băng trôi gấu nói:

— Ước gì gió giúp ta. Gió thổi cho tảng băng trôi về phía này. Ta có thể bắt bọn hải cẩu ăn cho đỡ đói...

Gió nghe Gấu nói, gió bèn chạy tới.

Gió nói:

— Tôi có thể giúp anh như ý anh muốn. Còn anh, những khi tôi cần đến, anh có giúp tôi không?

Gấu đáp:

— Anh là gió; anh mạnh quá mà! Anh là Vua miền băng đảo, tôi làm sao giúp anh được?

— Chạy mãi trên mặt biển lâu cũng mệt. Anh tỉnh, cứ thổi hoài không nghỉ làm sao mà không hết sức, cạn hơi. Tôi đã gần kiệt sức rồi nên cần anh giúp. Chỉ cần anh hà hơi thổi ra thật mạnh, tiếp thêm sức cho tôi. Nhờ đó tôi lại nổi gió giúp anh bắt bọn hải cẩu. Anh có thức ăn, thêm sức, anh lại hà hơi tiếp sức cho tôi.

Nghe gió nói, Gấu gật gù:

— Tưởng gì chứ giúp như vậy thì được!

— Đồng ý rồi đấy nhé! chúng ta tương trợ lẫn nhau. Bây giờ đôi ta là bạn không rời nhau...

Và gió bắt đầu thổi thật mạnh. Đưa tảng băng cùng 3 con hải cẩu về phía Gấu đang há mồm ngồi đợi. Gấu bước lên tảng băng, vồ lấy hải cẩu và ăn một cách ngon lành. Bụng nó no căng lên. Gấu ngã mình xuống tảng băng đánh một giấc. Dưới ánh nắng áp, Gấu phơi cái bụng tròn trĩnh của nó ra, ngủ một cách say sưa...

Gió lại tiếp tục, lê mình trên mặt biển. Gió mệt quá. Gió không còn sức nữa. Biết mình đã kiệt quệ gió bèn cõ lê đến tảng băng cứu Gấu.

Truyện cổ Bắc cực

GẤU, GIÓ và CÁ VOI

— Anh Gấu ơi, anh giúp tôi. Hơi thở tôi sắp tàn rồi đây!

Nghe gió gọi, Gấu mở hé một con mắt, cự nự:

— Đừng quấy rầy giấc ngủ của tôi! Anh không thấy tôi đang bận ngủ hay sao?

Gió van nài:

— Xin anh giúp tôi. Chúng ta là bạn! Anh thổi hơi tiếp sức cho tôi, không tôi chết mất...

Gấu nói:

— Đợi một chút. Ngày mai anh trở lại đây. Bây giờ tôi không rảnh. Còn phải ngủ tiếp...

Nói xong, Gấu xoay mình lại, tiếp tục ngáy bỏ mặc gió trong tình trạng đói sức, tàn hơi.

Con Cá Ông Voi thấy gió sắp chết nên động tâm. Nó kêu lên:

— Hỡi Gió đừng lo! có ta đến cứu ngươi đây.

Và nó quấy mình, bơi nhanh về phía bờ biển. Vừa bơi, Cá ông voi vừa thổi hơi ra phì phì. Hơi của cá voi đến với gió cũng giống như cơm gạo đối với người ta. Hơi đó giúp cho Gió thêm mạnh. Cá ông càng thổi, Gió càng gia tăng thêm sức và chẳng bao lâu, Gió chuyển mạnh hơn trước. Cá ông thổi thêm một lần nữa, gió bỗng bật dậy, hùng dũng bội phần.

Gió nhìn con Gấu nằm ngủ say trên tảng băng. Gió nói:

— Kẻo nào bỏ mặc bạn mình trong

cơn nguy khốn, kẻo đó sẽ gặp điều không may. Bởi vì chú không xứng đáng là một người bạn, ta sẽ cho chú đến ở với loài người...

Vừa nói, gió vừa thổi mạnh, thật mạnh. Tảng băng trôi đi mang theo con Gấu đang ngủ say. Tảng băng trôi ra biển, đập vào làng của những người Êt ki mô.

Người Êt ki mô thấy tảng băng trôi tới mang theo một con Gấu lớn đang ngủ say thì mừng lắm. Họ dùng xe do chèo kéo, chạy lên tảng băng và trời nguyền Gấu ta lại. Bắt được Cẩn rồi, họ cảm ơn Gió. Sau khi chứng kiến cảnh này gió lại quay ra biển gặp Cá Ông. Gió cảm ơn:

— Cảm ơn nghĩa bạn quý! Bạn giúp tôi, tôi sẽ giúp bạn. Chúng ta là đôi tri kỷ kể từ đây.

Từ đó, tình bạn thâm thiết nối kết Cá Ông và Gió. Mỗi khi loài người dùng thuyền đi săn cá ông, Gió lại nổi lên làm cho mặt biển xao động, gây khó khăn cho ghe thuyền để Cá ông có dịp lánh nạn.

Nhờ Gió, Cá ông chạy thoát ra xa, xa loài người, xa ghe thuyền, xa những mũi lao nhọn hoắt.

Ài cũng biết điều đó, nhất là những người chuyên săn Cá ông Voi. Họ biết rằng sự tương trợ bạn hữu giữa Gió và Cá ông Voi thường làm cho họ thất bại mỗi lần họ muốn tìm bắt loài cá đặc biệt này.

TÔ KIỂU NGÂN

Tại sao có mống trời

Mống trời hay cầu vồng là một vòng cung bảy màu nằm vắt ngang qua lưng trời. Hiện tượng này xảy ra khi trời vừa mưa, vừa nắng.

Mặt trời chiếu vào những đám mây. Tia sáng trắng xuyên qua các giọt mưa dưới một góc thích hợp nào đó, bị khúc xạ và phân tán thành bảy màu như khi chúng xuyên qua một lăng kính. Những tia sáng màu này, in trên nền trời thành một vòng cung rực rỡ mà ta gọi là mống trời.

Tại sao Chó thè lưỡi ra?

Khi trời nóng nực hay khi bị chọc giận, con chó thường thè lưỡi ra. Đó là một cách để thở và để giải nhiệt, nhờ ở sự bốc hơi của nước bọt. Chó còn thè lưỡi ra khi trông thấy thức ăn. Đây là một phản ứng của não trước một sự kích thích

tô-mô

Tại sao cá không bị lạnh ở dưới nước

Thân thể chúng ta, có nhiệt độ thích hợp nhất định, khoảng chừng 37°C , nên khi gặp lạnh, chúng ta thấy khó chịu. Trái lại, cá là loài có thân nhiệt luôn luôn thay đổi, thích ứng với nhiệt độ của nước nơi chúng sống, do đó chúng không bị lạnh ở dưới nước.

Ta thấy có nhiều loại cá thích hợp nhiệt độ và hoàn cảnh, khác nhau: có loại thích nước lạnh, có loại thích nước nóng, có loại thích sống trong những dòng nước lũ, có loại thích sống trong những vùng nước yên tĩnh như ao hồ. Về mùa đông, một số cá ngủ suốt mùa trong các bụi cỏ dưới đáy, cũng có một số cá chết đi nếu thân nhiệt không thích ứng kịp thời với nhiệt độ của nước đã thay đổi quá nhiều hay quá mau.

Cá ngủ như thế nào

Cá nghỉ ngơi bằng cách nằm im dưới đáy sông ngòi, hồ ao cỏ bên lầy hay trong các bụi rong rêu. Cá không có mí mắt, cho nên khi nghỉ ngơi, mắt cá vẫn mở. Vì lẽ đó, người ta không biết chắc rằng cá có ngủ hay không.

Tại sao chim cú chỉ kêu về ban đêm?

Chim cú, còn gọi là chim mèo, là loài chim sống về đêm. Ban ngày chúng ngủ, hai con mắt to tướng nhìn đăm đăm về phía trước nhưng không thấy được gì bị loài đi bởi cường độ ánh sáng.

Trái lại, khi chiều xuống, chúng thức dậy và bắt đầu hoạt động. Chúng lao mình vào bóng tối để tìm thức ăn. Chúng trông rất rõ nên săn mồi rất nhanh. Vì chỉ hoạt động về đêm, nên ban ngày người ta không nghe thấy tiếng kêu của chúng.

Những người mê tin dị đoan không có thiện cảm với chim cú, vì cho rằng tiếng kêu của chúng mang lại điềm xấu.

TRANG KỸ THUẬT

Tuần báo Thiều Nhi ra đời đúng lúc, thế là hoài bão của anh được thực hiện. Các em sẽ tự hỏi hoài bão gì mà ghê gớm thế hở anh? Xin thưa hoài bão tìm tòi về khoa học và hướng dẫn những thắc mắc về các loại máy Tivi, Ampli, thanh băng, FM-AM Radio, v.v...

Vậy từ nay tất cả độc giả của tuần báo Thiều Nhi có những thắc mắc về những bệnh trạng của các loại máy điện tử như Tivi, Tape recorder, Ampli FM-AM, Radio, v.v... Xin cứ viết thư về tòa soạn sẽ được mãn nguyện ngay.

BÌNH ELECTRONIC

radio

LÀM BĂNG CÚ KHOAI TÂY

Nói đến máy thu thanh, chắc các em đã tưởng tượng ra những bộ phận lý kỳ và phức tạp. Nhưng các em có muốn tự tay mình làm lấy được một chiếc máy thật giản dị, bắt được đài Sài Gòn, lại rất ít tốn kém không? Dễ lắm, chỉ cần hai củ khoai tây và nhìn vài bữa quả sáng là các em có thể thực hiện được rồi. Đây nhé, hãy sắp sẵn những đồ dùng sau đây:

— 2 củ khoai tây (xin má đi chợ mua giùm cho)

— 2 miếng giấy bóng kính hay miếng mica.

— Vài cây kim gút.

— 1 cái tách sóng (diode germanium) số hiệu OA-70. Nghe thì có vẻ lý kỳ nhưng tiệm radio nào cũng có bán. Nó chỉ là một cục bằng nhựa nhỏ xíu bán theo giá thị trường

là 40 tỉ (nửa tờ phở thôi)

— 1 cái ống nghe nhỏ xíu (écouteur), cái thứ mà người ta vẫn nhét vào lỗ tai để nghe nhạc radio mà không muốn làm ồn ào người chung quanh. Cái này tiệm radio cũng có bán giá độ 80 tỉ (1 tờ phở không đặc biệt).

CÁCH LÀM

1) Mỗi củ khoai tây không gọt vỏ các em cắt đôi ra bằng 1 lưỡi dao mỏng cắt thật thẳng, đặt miếng giấy bóng kính hay mica vào giữa hai nửa rồi chấp lại như cũ. Nhớ lấy dây

thung buộc chặt vào cho hai nửa khỏi rời ra.

2) Đầu cái tách sóng (diode germanium) có hai sợi dây đồng thò ra. Em cắm 2 đầu dây đó vào một nửa củ khoai. Lúc đó củ khoai ở vị trí bị bỏ đọc.

3) Nửa củ khoai còn lại em cắm hai cây kim gút ở hai bên rồi nối 2 đầu dây của ống nghe (écouteur) vào 2 cây kim gút đó.

Phía nửa củ khoai có gắn cái tách sóng, em còn phải gắn dây trời và dây đất bằng cách cắm thêm 2 cây kim gút làm chỗ nối: a) dây đất em có thể nối xuống ống dẫn nước trong nhà.

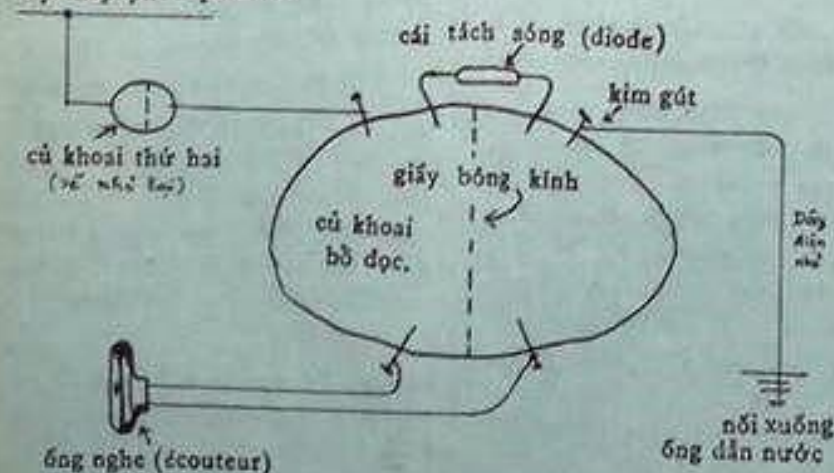
b) dây trời có thể buộc vào một cái dây thép phơi quần áo, em cho truyền qua 1 củ khoai thứ hai cũng thực hiện như củ khoai thứ nhất (nghĩa là cũng bỏ đôi, nhét miếng giấy bóng kính vào rồi buộc lại).

Bây giờ em có thể để tai vào ống nghe và em sẽ nghe thấy tiếng nheo nheo của Xưởng Ngõn Viên đài Sài Gòn.

Hãy thí nghiệm thử coi!

BÌNH ELECTRONIC

dây thép phơi quần áo

CHIẾC ÁO CỦA NGÀY VỀ

LÊ TẤT ĐIỀU

TRONG thành phố này còn hai bóng hình thân yêu của quá khứ mà tôi luôn luôn mong được gặp lại: bà giáo Hội dạy tôi năm lớp tư và thầy giáo Huy dạy tôi năm lớp nhất.

Đó là di tích cuối cùng của ngôi trường cũ. Những ngôi trường nhỏ của tuổi lên năm lên mười thường là nơi ta tha thiết muốn tìm về. Tứ hàng hiên mái ngói, bóng cây đều có thể làm xao xuyến giấc mộng kẻ tha hương.

Hành trang của một chú bé khi rời đất Bắc tất nhiên chẳng còn gì. Sau bao năm tháng những hình bóng cũ biến thành một nỗi tiếc thương không ray rứt nhưng vẫn khoắc khoải, đậm đà. Quá nhiều chuyện mới diễn ra trước mắt, vô vàn kỷ niệm mới chôn cất lên kỷ ức tôi, nhưng ngôi trường nhỏ vẫn còn đó góp một vào những cơn sầu nhớ mệnh mang, tưởng như vô có.

Một lần nào đó, trong căn nhà của một người bạn mới quen, tôi gặp lại hình chụp Tháp Rùa chìm trong sương mai, tôi chợt nghĩ đến tất cả những bức hình cũ, đã văng vẳng trong hành trang của những kẻ rời bỏ quê hương. Mỗi người mang theo một hình bóng thân yêu của mình. Con đường cũ, căn nhà xưa gây xúc động đặc biệt cho những người liên hệ với nó. Tháp Rùa, Chùa Một Cột có thể là một nỗi nhớ thương chung, nhưng chỉ là nỗi nhớ nhẹ nhàng, phảng phất.

Thầy Huy, bà Hội còn tiếp tục dạy học. Có hàng ngàn đứa trẻ đã ghi trong trí nhớ hình ảnh hai người. Nhưng với riêng tôi, hai người đó là một thứ hành trang tinh cở, tôi không hề mang theo, mà tôi còn lại.

Cho tới nay, tôi vẫn chưa có dịp nào thực sự được ngắm nghía thỏa thích hai bức hình kỷ niệm sống đó.

Một buổi trưa, đứng xe ở một ngã năm, chờ đèn xanh, tôi thoáng thấy bà giáo Hội đi bên kia đường rẽ vào một ngõ hẻm.

Lúc đó tôi đang vội vã. Hai năm nay tôi luôn luôn vội vã, đến nỗi thành thói quen. Thói quen này kéo theo một thói quen xấu khác, ưa suy tính cả trong những trường hợp không cần thiết. Nắng trưa như chảy da, tâm trí tôi đã bứt rứt, không yên. Tôi mang máng nhớ rằng tôi đang vội vã, tôi tự hỏi sẽ phải bỏ ra bao nhiêu thời giờ, nói những câu gì để bà giáo Hội có thể nhớ ra đứa học trò cũ. Một thanh niên ba mươi tuổi rất khó nhắc bà nhớ nổi hình dáng của một đứa trẻ học lớp tư năm xưa.

Khi nghĩ ngợi bồn khoăn về tất cả những điều ấy xong, tôi đã phải vòng quanh cái trụ đèn đặt giữa ngã năm. Rồi tới lúc mà tất cả sự xôn xao, cảm động xò gập mọi suy tính, tôi chỉ còn nghĩ một điều giản dị: Phải gặp bà phải nói với bà lập tức rằng tôi là học trò cũ của bà, tôi

chạy tới con hẻm kia thì không thấy bà đâu.

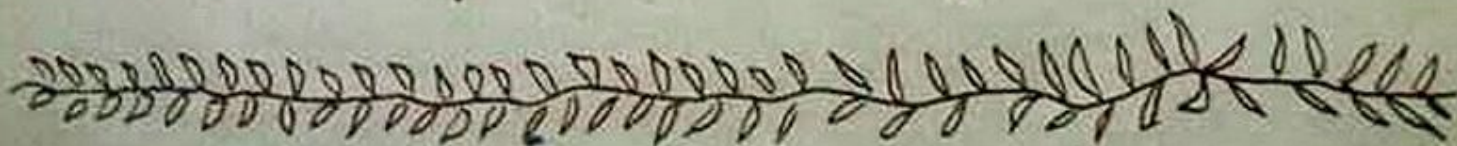
Lúc đó tôi mới tự phiên trách mình. Nếu không còn một dịp tinh cở nữa, tôi làm sao gặp lại bóng hình của quá khứ ấy. Năm nay bà giáo Hội đã già. Cũ trông đợi ở một dịp tinh cở khi: tôi sẽ có ngày tinh cở đọc thấy ít đồng chia buồn, rải phở trên báo. Khi đó tâm trí lại văng lên điệp khúc bi thương chẳng bao giờ nữa chẳng bao giờ nữa!

Thêm vào những nỗi ăn hận lớn nhỏ chất chồng trong tôi lại có thêm cả vụ bắt hụt một hình bóng thân yêu cũ, ngày hôm đó. Những nỗi ăn hận kín đáo, âm thầm như một gói hành lý vô hình nhưng thật nặng nề nặng trĩu. Nó khiến cho người lữ hành trong đời ngày một mỏi, tuyệt vọng, có cơ để thấy ra cái vẻ phơ phất của mình giữa kiếp phù sinh.

Oi chào! Mình cũng chẳng ra gì!

Nếu không có duyên gặp gỡ, người ta có hàng trăm ngàn năm, có cả quả địa cầu để tránh né nhau.

Ra đời bành nhau một thế kỷ hai người sẽ chỉ tìm nhau qua bức tường thời gian đầy đặc, mật mù. Đứa trẻ chào đời ở Á Châu cũng giây cùng phút với đứa trẻ sanh ra ở Phi Châu có thể suốt đời không một lần gặp gỡ. Không gian, thời gian cách biệt nghìn trùng, dịp may

gặp gỡ chỉ như một cái chim nhỏ.

Kể lại bước trong sa mạc, phút hấp hối, hẳn muốn làm quen với tất cả nhân loại. Hẳn sẽ cảm thấy thật thắm thía sự cần thiết những kẻ khác, những con người đồng thời. Hẳn mơ về những vùng đất cổ con người, có sự gặp gỡ.

Một kẻ nào tình cờ đến bên hẳn lúc đó sẽ trở thành hàng vi, phút gặp gỡ sẽ hóa thành phép màu.

Giữa sự minh mông của thời gian, không gian mỗi cuộc gặp gỡ đều như một cái chim hiem hoi và quai già. Nhưng hai kẻ đồng thời được đặt trong cùng một đường phố suốt đời vẫn là khách lạ. Tôi vẫn nhớ cũng những người vẫn vì thích làm quen, thích bạn bè. Cũng như ta họ xẹt qua cuộc đời một giấc chưa dài trăm năm, nhưng trong cái vẻ họ vui tươi cất tiếng gọi người này, vẻ vai người kia, ta tưởng như có hàm ý, thiết tha chú trọng đến duyên gặp gỡ, đến sự may mắn của những người không bị trăm năm trước, ngàn năm sau lưng họ đường xa vạn dặm cách ngăn.

Trong niềm thao thức thương nhớ quê hương, tôi là kẻ lạc trong sa mạc, khao khát không người những giọt nước hình bóng cũ.

Tôi tưởng sẽ chẳng còn gặp một ai cũng nhắc nhở tôi ngôi trường nhỏ bé năm xưa. Chỉ có một mình tôi bơ vơ trong những tiếc thương

mơ tưởng thăm lờng.

Bởi thế, bà giáo Hội, thầy Huy xuất hiện như một làn ánh tươi mát. Đó hồi đó vị trí của hai người và tôi khác nhau.

Trong giờ học cũng như trong giờ chơi, nhưng chúng tôi đã cùng thấy những tàn cây ngời cửa sổ, lớp sơn vàng trải đầy sân trường. Trong trí nhớ của chúng tôi có cả sự dầy đủ huộc vào một cảnh cây lớn ở sân sau.

Thầy giáo tôi có thể quơ môi hương đặc biệt của cỏ cây vào đầu mùa hoa phượng, nhưng chắc không quên những trải me khô rụng rỉ các đầy sân trường vào mùa thu.

Những con đường nhỏ quanh trường những con đường của tình lý tôi nhớ hết. Nếu tôi nhắc chắc hai người sẽ nhớ. Chúng tôi sẽ đặt nhau về thăm những hình bóng cũ trong cảm giác khác khỏi ngậm ngùi.

Trí nhớ của người này nặng nề trí nhớ của người kia. Tiếng nói người kia bắt đầu cho tiếng nói người này. Trên con đường tìm về quê hương, chúng tôi phải đi dầm, lội chân, bước sai, bước lệch, nhưng chúng tôi không lạc đường. Chỉ có thầy giáo, bà giáo hiền từ nổi xôn xao trong lòng tôi khi tôi nhắc tới hai tiếng sân trường. Cũng như chỉ mình tôi thấy được từng lộc cây, bụi cỏ, mùa hoa phượng

rực rỡ rùng vào trong trí nhớ của hai người.

Trên một cái mênh mông cháy bỏng vừa xuất hiện những vết chân. Người lữ hành tuyệt vọng, bắt được dấu tích thân yêu của nhân loại thân yêu tất phải nhào tới...

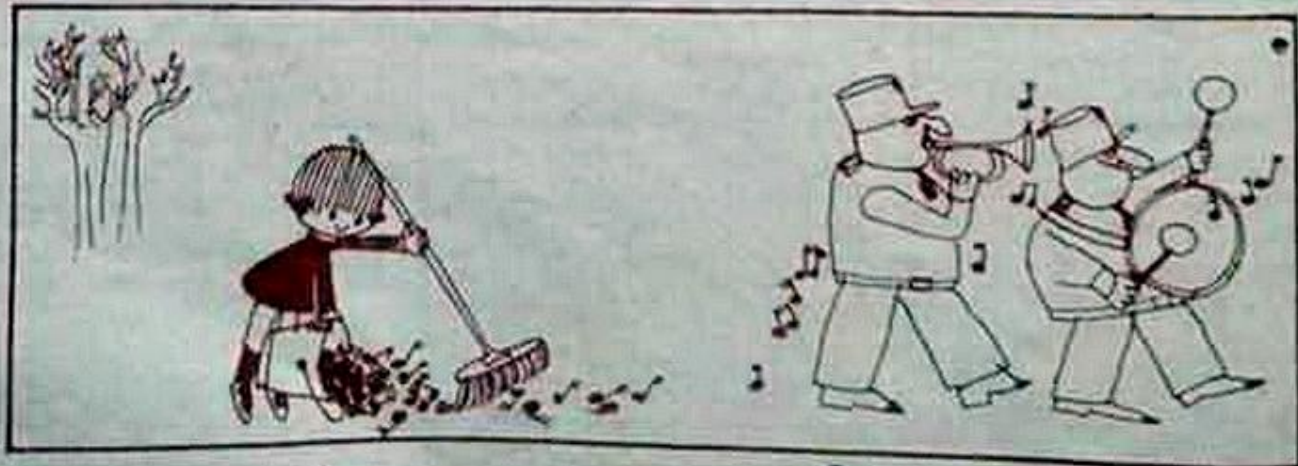
Tìm gặp được thầy Huy lần đầu tiên tôi không hề vội vã, nhưng chính thầy lại là người không thể đứng nói chuyện lâu.

Thầy dạy ở một ngôi trường bên Khánh Hội. Tôi đến đóng giờ tan học, thầy vừa cho học trả ra khỏi lớp.

Mỗi lần thấy làm tôi với một cậu học trò nào đó ở Hải dương khi thầy được nhắc nhở tôi, nhớ ra tôi nhớ cả chỗ tôi ngồi trong lớp cũng một vài người bạn hồi ấy của tôi thì thầy cũng tỏ ý không thể tiếp tục câu chuyện được. Thầy phải đi đón cậu con út mặc dù khi gặp tôi thầy sung sướng và cảm động thật tình.

Hai hôm sau một buổi tối, tôi lần theo địa chỉ thầy ghi lại cho. Khi đến trước cửa nhà thầy tôi chợt hiểu tại sao thầy cũng luôn luôn vội vã gấp gáp.

Căn nhà lụp xụp, bề ngang được chừng ba thước trước cửa nhà nước đọng sau trận mưa buổi chiều còn ngập tới cổ chân. Trong nhà, trên chiếc phen gỗ, bà đưa trẻ sần sần tuổi nhai đang đùa nghịch, đập lộn

nhau bằng mấy cái gối vải. Đây là một căn nhà có thể tìm thấy ở bất cứ xóm lao động nghèo khổ nào.

Tôi hiểu rằng ông chủ của một gia đình chui rúc trong một căn nhà như vậy luôn luôn phải vội vã gấp gáp.

Hai năm nay, tôi đã có nhiều kinh nghiệm về sự vội vã không thể tránh được. Đời sống ngày một khó khăn, muốn cho sinh hoạt gia đình bớt suy sút, thế thì, cách duy nhất là tăng năng suất làm việc, rồi tăng giờ làm việc. Cứ thế mỗi ngày tôi phải đem thêm thời gian để bù đắp vào chỗ thiếu thốn của ngân quỹ gia đình.

Tôi hỏi mấy đứa bé :

— Ba đâu ?

Đứa nhỏ nhất trả lời bằng giọng còn hơi ngọng :

— Ba đi dạy học.

— Giờ này còn dạy học ?

Đứa lớn nhất giải thích :

— Ba dạy tư, chín giờ về.

Còn một giờ rưỡi nữa, tôi lững thững trở ra đầu hẻm tìm một quán cóc. Đi chắc gì lát nữa gặp nhau thấy sẽ vui ?

Nghe một đứa học trò cũ nhắc lại nghĩa cũ tình xưa có thể thấy rất sung sướng. Nhưng tôi sợ rằng thấy không còn thì giờ để hưởng sự sung sướng ấy. Sau một ngày làm việc liên tiếp thấy rất mệt. Thì giờ ở nhà chắc cũng được tính toán cả rồi. Giờ nào ăn cơm, giờ nào soạn bài chấm bài. Tất nhiên cái thời khóa biểu thường nhật của thầy không có thì giờ nào dành để tiếp học trò cũ. Phút gặp gỡ vui vẻ có thể bắt thấy trả giá đắt. Sau cuộc viễn du vào quá khứ thầy lại lo hoàn tất công việc để ngày mai khỏi thiếu sót. Thầy phải thức khuya hơn vát và hơn.

Trong sách giáo khoa dạy trẻ có kể chuyện ông đại tướng về thăm thầy cũ Dưới mái trường xưa, ông đại tướng cảm động vô cùng khi nói với đám trẻ rằng trước đây ông

đã từng ngồi chỗ chúng đang ngồi học ông thấy mà chúng đang học. Ông thấy cũ tất nhiên vừa kiêu hãnh vừa xúc động.

Làm tôi đại tướng người ta có thể về thăm thầy cũ một cách dễ dàng, vì ít nhất cũng đem theo một niềm tin kiêu hãnh. Còn kẻ tầm thường đi tìm hình bóng cũ thấy đường xá gặp ghềnh gian nan quá.

Trong lòng những chú bé ngoan xưa, luôn luôn nặng một ước mơ đầy hi vọng.

Chú bé mơ ước rằng sau này, lớn lên chú sẽ giàu có. Chú sẽ kiếm ba, kiếm má, kiếm thầy cũ, bạn hữu thật nhiều tiền để ai nấy đều sung sướng. Chú thực lòng muốn đền ơn những nhân vật mến yêu thuở ấu ơ.

Ước mơ thuở nhỏ viễn vông và dễ thương. Nhưng giả thử bây giờ tôi giàu có thật, nỗi băn khoăn sẽ tan biến ngay. Tôi sẽ xóa bỏ bớt những thiếu thốn của thầy, để thầy bớt vội vã. Tôi sẽ biến những giờ phút cực nhọc của thầy thành những giây phút thanh nhàn để cùng ngồi ôn quá khứ.

Đến với thầy trong tình xưa nghĩa cũ là qui rồi. Trước đây tôi hẳn lo âu nghĩ thế. Nhưng rõ ràng là cuộc đời không chịu dừng lại chờ đợi và nuôi dưỡng một chút tình người.

Câu chuyện về ngôi trường cũ lớp học xưa sẽ diễn ra thế nào giữa hai người cũng thác thóm nghĩ tới sự tiến đều của chiếc kim đồng hồ ? sự tàn phá của miếng cơm manh áo thật lặng lẽ mà vô cùng khốc liệt.

Trên cái chấm nhỏ, giao điểm của hai con đường thời gian, không gian dài vô hạn, chúng tôi đang gặp nhau. Nhưng rồi trong cái chấm đó vẫn còn biết bao nhiêu khoảng cách mệnh mông.

Buổi tối hôm ấy, tôi ngồi ở quán cóc suy đi tính lại cho tới tám giờ rưỡi, rồi về.

Người phu bát bô xú sô ra đi

chỉ muốn được về làng với chiếc áo gấm. Kê rồi bỏ những ngày thơ ấu muốn gặp lại thầy, cô, chẳng cần phải có y phục lòe loẹt, nhưng mình áo gấm cần thiết của hân-ta chính là sự nên người.

Tôi thấy tôi đã chẳng ra gì. Gặp lại thầy để trình ra một cuộc đời mà chỉ cần kể lại năm mười phút đã có đâm bảy lời than thở, đôi ba tiếng thở dài ! Đường tìm về với chút kỷ niệm xưa sao mà xa thẳm thẳm.

Thầy đã không may, học trò thầy lại chẳng đạt. Phút hội ngộ đã đầy xúc cảm, nhớ thương vẫn mệnh mông ai oán. Bởi vì nơi ngôi trường nhỏ bé ấy, lời dạy dỗ đầu tiên thầy gửi đến đám trẻ thơ đã hàm chứa một nguồn hy vọng.

LÊ TẤT ĐIỀU

— Hiện giờ tôi giữ một công tác cao nhất trong Bộ Tài-Chính

(C.SCH)

Giữ gìn sách vở sạch sẽ,
cần thận cũng là một cách
học hành chăm chỉ

GIẢI TRÍ

NÁT ÓC

1

Một hóa học gia đang nghiên cứu để tìm cho được một hóa chất có thể làm tan tất cả mọi vật chất. Một hôm ông ta tuyên bố ông ta đã chế được một lọ đầy hóa chất kể trên.

Lời tuyên bố đó có điều gì sai lầm?

MUỖNG BÀNG BẠC

Chiếc muỗng múc canh trong nhà thường làm bằng nhôm. Bạn đem nó hạ trên ngọn lửa của một cây đèn cây cho khô ẩm đen lại. Bây giờ bạn đem nhúng nó vào một chậu nước lã. Bạn sẽ ngạc nhiên biết bao khi thấy ở trong nước, chiếc muỗng đen sì bỗng trở nên sáng loáng như một chiếc muỗng bằng bạc!

Hai hình vẽ này giống hệt nhau trừ 5 điểm khác biệt. Bạn tìm xem đó là những điểm nào?

2

Hai chiếc xe hơi khởi hành cùng một lúc và tiếp tục chạy về cùng một hướng. Một chiếc không bao giờ chạy quá tốc độ giới hạn, nghĩa là 40 cây số một giờ. Chiếc kia không khi nào vượt lên trước chiếc thứ nhất, thế mà tài xế chiếc xe đó bị phạt vì chạy quá tốc độ giới hạn.

Tại sao lại có xảy ra chuyện như vậy?

ĐỒ VUI

Bức hình này có 7 điểm sai lầm. Bạn thử tìm xem đó là những điểm nào?

Hai cây kim trên một mỗi chiếc đồng hồ, bạn có biết cây kim dài nằm ở trên hay kim ngắn nằm ở trên.

ẢO THUẬT

BỀ GÂY QUE DIÊM RỒI
LẠI LÀM LIỀN TRỞ LẠI

Bạn trải một chiếc khăn tay trước mặt mọi người rồi để một que diêm vào chính giữa. Bạn cuộn chiếc khăn tay lại rồi nhờ một người bẻ que diêm nằm ở trong cho gãy đôi. Để chắc ăn, bạn đưa cho mọi người nắn vào chiếc khăn tay để thấy rõ là que diêm đã gãy.

Hấp! Bạn trải chiếc khăn tay ra. Tất cả đều tròn mắt ngạc nhiên vì thấy que diêm nằm trong đó liền trở lại không gãy!

CÁCH LÀM

Trước khi trải chiếc khăn tay cho mọi người coi, bạn đã luôn trước vào đường chỉ ở mép khăn một que diêm khác.

Và khi cuộn khăn tay lại, thay vì bẻ que diêm mới đặt vào, bạn cho bẻ diêm nằm ở mép khăn.

• NGUYỄN XUÂN HIẾU •

CHƠI NGOÀI TRỜI

VÒNG DÂY THƯỜNG

Kiểm một giây thường khá dài hay nối hai sợi thành một làm thành một vòng tròn. Các người chơi kéo sợi dây về phía mình thực mạnh và ai nấy đều cố gắng kéo một tay còn tay kia cố sức với một thứ đồ vật gì để cách đó chừng hai hay ba mét. Ai với được là kẻ thắng.

Cũng có thể vạch một vòng tròn bên trong vòng giây thường. Ai bị kéo và dẫm chân vào vòng tròn dưới đất là thua, và bị loại. Số người còn lại tiếp tục cuộc chơi và vòng càng ngày càng nhỏ lại.

CHẠY ĐUA

Chạy đua bằng đủ mọi cách theo một số giờ phút nhất định nào đó.

Nhảy lò cò, trong khi nhảy người biểu diễn phải cầm lấy một chân giơ lên hay dùng vải buộc một chân lại.

Nhảy trong khi hai chân bị buộc chặt với nhau.

Bò (chỉ chân và tay được động tới đất thôi).

Bò bằng đầu gối thôi nghĩa là tay không được động đất.

Nhảy giết lười.

Nhảy ngồi xồm như cóc nhái.

Bò như cua. Nghĩa là lưng quay xuống đất ngửa lên trời chỉ có hai chân và hai tay chạm đất thôi. Dùng chân và tay lật đi.

Nhảy trong bao bố. Hai chân cho vào trong bao bố buộc chặt vào ngang lưng. Người chơi có thể đi từng bước một hay nhảy chồm chồm tùy ý. Muốn cầm cái bao bố theo lối nào cũng được. Nếu ngã có quyền đứng dậy tiếp tục đi.

Chạy đua bằng hai cái vệt. Người chơi phải đi hay chạy tùy ý nhưng chân không được động đất. Vì dụ

như dùng hai tờ giấy hai miếng vải, hai miếng gỗ hay hai cái chậu trồng hoa úp xuống đất. Người chơi đặt chân trên những thứ nói trên. Mỗi khi bước đi người đó nhấc chân lên, cúi xuống nhặt miếng vải hay miếng gỗ lên và đặt xuống đất xa hơn một chút và bước lên. Có thể buộc giấy vào hai chiếc chậu hoa rồi kéo y như đi cà kheo.

TRẢ LỜI CÂU ĐÓ

NÁT ÓC

1

Nếu hóa chất có độc tính như ông ta tuyên bố, chiếc lọ đựng chất đó đã bị làm tan rồi.

2

Chiếc xe thứ nhì để cho chiếc thứ nhất chạy bỏ mình một khoảng thật xa, rồi chạy quá tốc độ giới hạn để đuổi theo.

TRẢ LỜI

ĐỐ VUI

1) Con bò có cái đuôi ngựa. 2) Có sao mọc giữa ban ngày. 3) Con cú xuất hiện giữa ban ngày. 4) Lá cây dừa về sai. 5) Cầm ô đi giữa trời nắng. 6) Cặp chân bò mặc váy. 7) Kim tự tháp dính liền vào nhau.

Cây kim dài bao giờ cũng ở trên cây kim ngắn.

1) Vương miện của hoàng hậu. 2) Bình không quai. 3) Ly nước thứ nhì cạn. 4) Quả táo không có lá. 5) Chuối đeo cổ của vua không có chữ thập.

• Thư từ bài vở xin gửi về :

NHẬT - TIỀN

lời soạn tuần báo Thiếu Nhi

137, Thiệu Trị (Phủ Nhuận)

SAIGON

Một trò chơi giữa hai người mà bạn có thể luôn luôn chiếm phần thắng. Trò chơi đó như sau :

Đặt ra trên mặt bàn 17 vật nhỏ nhỏ (hạt đậu, que diêm, đồng tiền...) mỗi người sẽ lần lượt lấy dần các vật đó đi cho tới khi nào hết, nhưng mỗi lần mỗi người phải lấy đi ít nhất là một và không được lấy quá bốn vật. Người nào được lấy lần sau cùng là người thắng.

Đến lượt bạn, bạn sẽ lấy như thế nào và tiếp tục ra sao để chiếm phần thắng ?

Người nào phải đi lần còn lại 5 vật sẽ bị thua, bởi vì nếu anh ta lấy đi 2 vật, người kia sẽ lấy nốt 4 vật còn lại. Nếu anh ta lấy đi 3, đối thủ sẽ lấy nốt 2, v.v. Bằng cách suy luận tương tự người nào có 10 hoặc 15 vật sẽ thua. Do đó, lần đầu tiên muốn đi đúng phải lấy 2 vật để đưa số vật xuống 15. Dù đối thủ của bạn đi thế nào đi nữa, bạn cứ giảm số vật xuống 10, rồi xuống 5, cuối cùng bạn sẽ thắng.

CÂU ĐỐ

1) Với 6 con số 1 làm thế nào để viết thành con số 12 ?

2) Tôi biết hợp trứng, mà không phải là gà, tôi biết bơi mà không phải là cá, mình tôi như tổ thỏ mà tôi không phải là tổ thỏ, thân tôi cứng như đá mà tôi không phải là đá ? Vậy tôi con gì ?

3) Trước mặt kẻ nào một ô vua bắt buộc phải cúi đầu ?

GIẢI ĐÁP

anh họ em

Con của

$$61 = \frac{11}{11} + 11$$

thiếu nhi /

thư gửi các em

Các em gửi thân mến,

Hôm nay chị ra mắt các em bằng lá thư ngắn ngủi này. Mong ước của chị là được gần gũi với thế giới hồn nhiên và trong sáng của tuổi trẻ các em, cái thế giới mà ở đó mọi ưu tư và phiền muộn không có đất để nảy mầm, mọi sự xấu xa hèn kém không thể tồn tại mỗi ngày, mỗi giờ, mỗi phút, mỗi giây bởi sự rung động của hàng vạn trái tim những em gái là sự rung động của lòng nhân ái, của tính tình hồn nhiên, của tất cả mọi sự kiện tốt đẹp nhất mà chỉ ở tuổi còn cắp sách đến trường như các em mới có được.

Cho nên chị rất sung sướng là đã có dịp may được họp đoàn với đàn chim trong sáng của chị trên phần đất xinh xinh này. Chị mong mỗi các em hãy đến với chị, chia sẻ với chị những nỗi niềm ưu tư trước bốn phần của một học sinh trong học đường, của một người con ngoan trong gia đình, một người bạn tốt trong tình bằng hữu.

Trang báo hôm nay đã mở rộng. Chúng ta sẽ tha hồ sáng tác, tha hồ kể cho nhau nghe những mẩu chuyện tâm tình tay vịn vật nhưng thấm đượm biết bao kỷ niệm êm đềm của thời đi học.

Chúng ta hay cố gắng tô điểm cho vườn hồng này của chúng ta mỗi ngày một thêm nhiều bông hoa xinh đẹp. Chị mong chờ sự hưởng ứng nhiệt thành của các em

Chị ĐO. PHƯƠNG KHANH

thiều nhi/16

Nụ cười

Cứ thử chị em ta gặp nhau lúc này nhì. Chúng ta sẽ làm quen với nhau bằng cách nào bây giờ? Khó ghê. Chúng ta chưa biết nhau, mà nếu lại cũng không có ai giới thiệu. Vậy làm thế nào bây giờ. Nghĩ mãi, mặt mũi trở thành ngớ ngẩn. Cứ chỉ dăm ra lúng túng. Ấy thế rồi thì là tự nhiên thấy mình buồn cười. Sên cười. Ôi là! Em cũng cười hồn nhiên đáp lại. Dễ dàng ghê. Có thế mà mặt bao thì giờ. Nụ cười thật tốt đẹp biết bao. Nó làm cho hai người đang xa lạ trở thành gần gũi, dễ thông cảm. Ngoài ra, cười còn là một liều thuốc bổ. Chắc các em chỉ đang cười nhạo chị đây nè. Em cứ cười nhạo chị đi, tốt lắm. Vì khi em cười, cả khuôn

mặt trở nên rạng rỡ (cứ soi gương thì thấy), mắt trở nên long lanh (một cách tập thao mắt) các đường nét trong khuôn mặt đều dần với đường hướng chếch lên phía trên (hướng

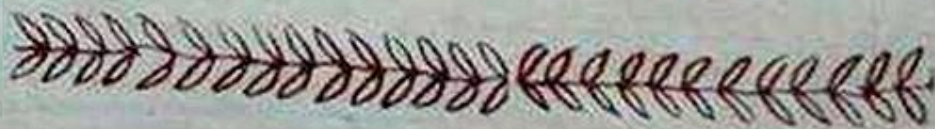
mà trong các mỹ viện họ vẫn chà xát cho các bà các cô, để bắp thịt khỏi chảy xệ). Vô tình, các em đang làm những động tác mà người lớn phải tốn tiền vào mỹ viện nhờ người khác làm giúp đó.

Vậy thì ngay lập tức, các em cười lên nào. Nhưng (chờ nhưng thật đáng ghét, làm cụt hứng quá) nhưng cười, thế nào bây giờ. Cười âm ỉ, cười ngả nghiêng, cười bỏ lảo ra ỷ à! Ấy, đầu có, các em gái của chị có

khí nào lại lổ bịch như vậy. Các em chỉ cười nho nhỏ thôi. Nét mặt còn thật thoải khi cười, và tiếng cười chỉ nổi lên nho nhỏ (còn gì tuyệt diệu cho bằng ba bốn cổ bé đứng ở dưới gốc cây trong sân trường, nói chuyện vui với nhau rồi cười rúc rích). Đầu đây, tiếng cười nổi lên nho nhỏ, để người ngoài chỉ nhìn thấy nét mặt hồn nhiên trong sáng của các em, và tại họ chỉ thoáng nghe tiếng cười như tiếng reo vui.

Các em ơi! Cuộc đời tươi đẹp quanh ta. Vậy, cùng với chị, chúng ta hãy cười lên nào.

TAY NGỌC BÊN BẾP HỒNG

Các em thân mến,

Một trong những cái mà không ai có thể mua được, đó là thời giờ. Mỗi ngày mỗi người chỉ có 24 giờ. Dù giàu, dù nghèo, Vua, Chúa, Tỷ phú, Công nhân mỗi người đều được sai 24 giờ trong một ngày. Không ai có thể mua được thêm thời gian để cho ngày dài hơn, dù với bất cứ giá nào. Cho nên chúng ta phải tiết kiệm thời giờ, tiết kiệm hơn tiền bạc vì tiền bạc còn kiếm được, chứ mà giờ đã trôi thì sẽ không bao giờ, không bao giờ còn trở lại nữa.

Với quan niệm đó, những món ăn giản dị mà chỉ sẽ chỉ cho các em sau đây, chỉ chỉ luôn cách làm sao cho nhanh và lúc dọn dẹp đỡ mất thì giờ và mệt. Đồ dùng thì không cầu kỳ, có thể dùng những đồ nhà có sẵn thay thế cũng được. Ở khỏi làm phiền ba mẹ phải sắm sửa nữa.

LÀM YAOURT VẬT LIÊU

— 1 hũ yaourt đã chua rồi để làm men (lần đầu phải mua, từ lần thứ nhì khỏi phải mua vì khi nào ăn gần hết em chứa lại 1 hũ để làm men).

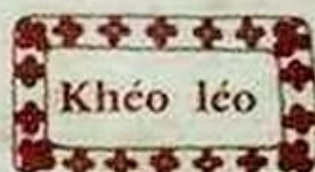
- 1 ấm đun nước
- 1 hộp sữa đặc có đường
- 1 cái nồi (nồi gang càng tốt)
- 12 hũ đựng yaourt (nếu không có thì dùng ly nhỏ mà cao cũng tốt)

Đong 1 lon nước (lon sữa bò) cho vào ấm đun rồi bắc xuống (trong khi chờ nước sôi thì khuấy hộp sữa và khuấy ra bàn). Nhấc ấm nước xuống rồi thì đặt nồi trong đó 3 lon nước lên bếp. Ấm nước bắc xuống đó, em trút hộp sữa mới khuấy vào, rồi đong thêm 1 lon nước chín nguội nữa cho vào ấm, khuấy đều lên xong khuấy tan hũ yaourt làm men, trút chung vào khuấy đều rồi rót ra hũ hoặc ly. Nếu có nắp càng tốt, nếu không lấy những đĩa nhỏ hoặc carton cắt nhỏ đặt lại. Bấy giờ thì chờ nước trên bếp đã sôi rồi, em bắc xuống châm thêm 3 lon nước lạnh, vậy là em đã có rồi nước cỡ 500 dùng để ủ cho sữa lên men. Em xếp các hũ hoặc ly sữa đó vào rồi để vào tủ lạnh. Nước cần ngập tới cổ hũ sữa, nếu chưa đủ thì em pha thêm nước cỡ 50%, châm thêm nếu đầy quá thì mức bớt ra miễn sao cho nước đứng trên vỏ sữa. Nồi gang thì để vào bếp đủ rồi. Nồi nhôm thì em đắp cho nó cái mền. 3 giờ sau em lấy ra xếp tủ lạnh. Chỉ viết thì coi bộ dài dòng. Nhưng khi làm tất cả các công việc này kể cả rửa ấm muỗng v.v... hết đúng 10 phút ấy là chỉ chạm chập chứ các cô bé của chị nhanh như chim, làm còn lẹ hơn nhiều (đừng nhanh quá mà đổ nhé)

Chiều qua thằng nhỏ xin ra
Bữa nay em phải ở nhà nấu cơm
Nồi đồng thổi gạo tám thơm
Tinh em hầu đổi chất thơm
bồn bề
Không ngờ quá lửa thành khê
Mẹ em nhể mắng thẹn ở cả người
Em xin các bạn đừng cười
Xưa nay em vốn tính lười
nấu ăn

TRẦN-TRUNG-PHƯƠNG

Khéo léo

Huổi trưa, bà má và các em về, ai cũng mệt quá. Em pha một bình nước chanh để cả nhà giải khát. Vậy chị mách nhỏ thêm nhé!

Em vắt nhiều chanh và em bỏ vào một ly nước chanh tươi đó một chút muối (bằng hạt bắp) ly nước sẽ dịu không chua gắt, thơm mùi chanh và nhất là có rất nhiều sinh tố C là sinh tố rất cần để chống một số bệnh, cảm cúm, búi lở rụng v.v... Vậy, kể từ nay, mùa chanh, các em hãy pha chanh tươi với muối, thay vì chanh muối.

Theo lời các vị đồng chí cũ của ông Nguyễn Thái Học thì đồng trưởng « Việt Nam Quốc Dân Đảng » lúc còn là một cậu học trò, có để lại một vài câu chuyện lý thú.

Trong cuộc đời học sinh, Nguyễn Thái Học đã tỏ ra có óc chống Pháp và tinh thần cách mạng đã nảy nở ở ông từ khi ông học ở trường Sư phạm Hà Nội, trường đào tạo giáo viên tiểu học.

Nguyễn Thái Học không khá về Pháp Văn. Ông không có khiếu về môn này mà cũng không thích học chữ nước người. Ấy vậy, theo chương trình thì phải học tất cả các môn bằng tiếng Pháp, từ Sử Địa đến Toán Lý Hóa. Việc sử cũng phải học trong cuốn « Histoire d'Annam » của G. Maybon.

Mỗi tuần được có một, hai giờ học Việt văn, là cả một sự thích thú, hẳn hoan đối với cậu học trò bướng bỉnh của năm thứ nhất trường Sư phạm (như Đệ thất trung học ngày nay).

Khi cậu phải làm luận Pháp văn thì là cả một cực hình. Cậu gãi đầu, bứt tóc, miệng cậu nhủ: « Cũng giỏi tiếng Pháp cho làm, cũng phải nghe Tây nó chửi nhiều. Dốt lại ít hiểu, nó chửi nó nghe ».

Muốn luyện cho học trò Việt nghe quen giọng Pháp, mỗi lớp được học một hai giờ với giáo sư Pháp mỗi tuần; giờ chính là giờ âm tả (Dictée française) và có khi được học thêm một giờ thứ nhì nữa là giờ Luận Pháp văn (Rédaetion française) ở năm thứ nhất trường Sư phạm, Nguyễn Thái Học gặp phải một cô giáo Pháp rất khó tính, mà giọng nói lại khó nghe. Có mà đọc âm tả cho học sinh Việt Nam viết, thì cậu nào cũng dấy lỗi; giỏi nhất lớp cũng phải đến 4 hay 5 lỗi.

Học trò gọi điều cợt cô là « Sáu Róm ». Một hôm cô vừa ăn bánh mì nhồm nhồm, vừa đọc âm tả. Học trò lẳng tai làm mới nghe câu được câu không.

Nguyễn Thái Học không viết bỏ bất xứng, nhìn lên trần nhà mỉm cười. Cô « Sáu Róm » kêu Học đứng lên, hỏi:

thiên nhĩ / 22

GIAI THOẠI về

NGUYỄN THÁI HỌC

• TẾ XUYỀN •

— Thằng « nhà què »! Tại sao mày cười?

— Ta cười vì ta không khóc.

— À! Thằng hồn xược! Mày là người tinh nào?

— Người Việt Nam.

Cậu trả lời đượm màu tư tưởng quốc gia này, làm cho cô « Sáu Róm » khó chịu, bực tức. Cô hỏi tiếp:

— Ba má mày tên gì?

— Song thân ta tên « Việt Nam ».

Cô giáo năm cánh tay Học toan kéo lên ông Đốc để trình về ngôn ngữ của Học, song cô bị Học hất mạnh tay ra. Cô biết cô gặp phải một học sinh không phải tay vừa, rồi không hiểu nghĩ sao, cô không lời cậu học trò ngộ nghĩnh ấy lên văn phòng hiệu trưởng nữa mà chỉ dọa một câu:

— Rồi mày sẽ biết.

Sau giờ Âm tả ấy, các bạn đều lo cho Học sẽ bị đuổi.

Nhưng chờ ngày ấy qua ngày khác, cậu học trò bướng bỉnh vẫn còn ngồi trong lớp. Có lẽ cô giáo Pháp kia không muốn gây ác cảm, nên bỏ qua những tư tưởng quốc gia mà cô nhận thấy ở Nguyễn Thái Học.

Khi lên năm thứ nhì, thầy giáo Pháp luyện giọng Tây cho học trò là giáo sư Thomas đã có xung đột với học trò trường Chasseloup Lubat ở Saigon, vì khó tính và hay phạt. Bị mất mặt vì cuộc xung đột ấy, ông phải dời ra Hà Nội dạy tại trường Sư Phạm.

Cha cậu học trò đã cảm thấy cuộc xung đột với ông ở Saigon là một

người Việt « có thể học làm » Cậu mới được học trường Pháp. Vì thế khi ra Hà Nội, ông Thomas ghét học sinh V.N., trời rún rủa sao ông lại dạy ở trường học sinh V.N.

Đến kỳ thi lên lớp, ông đọc âm tả cho học trò viết, và cô ý « trái » học trò, chỉ đọc mỗi câu có một lần. Nhiều cậu không nghe kịp phải chờ từng đoạn trống trong bài thi. Có nhiều Nguyễn Thái Học học tác nhái vì cậu không giỏi Pháp ngữ.

Cậu không viết nữa và nửa chừng đứng lên xé giấy thi, bỏ ra ngoài. Nhưng cậu mới bước tới cửa lớp, đã bị thầy giáo ngăn lại:

— Mày đi đâu? Mày không thấy xấu hổ với anh em sao? Trong khi ấy ai cũng viết kịp thì mày bỏ dở bài thi.

— Còn ông, ông không xấu hổ với các thầy giáo khác sao, các thầy ấy đều được học trò miễn phục, còn ông thì trái lại...

— Tại sao vậy? Mày cứ nghĩ tao nghe.

Nguyễn Thái Học tuy dở tiếng Pháp nhưng cũng có thể nói chuyện với giáo sư bằng tiếng Tây. Ba từ trật lất văn phạm và từ ngữ. Tuy nhiên giáo sư Thomas cũng hiểu cậu Học nói cho ông biết: Ông oán ghét học trò V. N vì ông không được dạy trường Albert Sarraut (trường dạy học Pháp ở Hà Nội) chỗ gì? Ông nghỉ một phút rồi dịu giọng:

— Chắc các trò oán ghét tôi vì tôi đọc âm tả có 1 lần nghe không kỹ. Có vậy, đi thi mới chắc dạ.

Rồi giáo sư còn nói thêm cho cả lớp hiểu rằng ông không có ác ý đâu. Kể đó ông đọc lại bài Âm tả từ đầu.

mà mỗi câu đều đọc lại 2 lần chậm rãi.

Từ hôm ấy ông bắt gặt gao. Có lẽ ông thấy Nguyễn Thái Học buồn hình, ông lo ngại sẽ xảy ra cuộc xung đột như ở Saigon, thì ông không còn đi sống ở VN nữa, đến phải về Phú Châu mà dạy học hay phải sang Pháp không chừng. Chồng với vị giáo sư khó tính mà Nguyễn Thái Học giúp cho cả lớp không còn bị ông làm khổ nữa.

Khi đi thi bằng Thinh Chung (Diplome) có bài luận Pháp văn mà đi bài như sau:

« Các trò hãy nói về sự nghiệp của Jules Ferry. »

Nguyễn Thái Học viết có đúng một câu:

« Người Việt Nam không hề biết tên người này »

AI cũng cho là Học đề ý phản đối Jules Ferry, một tay thực dân hạng nặng đã chủ trương chính sách đi chiếm thuộc địa.

Cố nhiên bài luận ấy đem cho Học một « trường ngừng » và sau đó một cái « vô chuỗi ».

Hồi đó người Pháp muốn bưng bít dư luận bên nước họ, lúc nào cũng cho Chính phủ Paris có cảm nghĩ là dân « A na mít » trung thành với « mẫu quốc » lắm, có lẽ vì thế mà họ không muốn làm to chuyện về khối óc buồn hình, chống thực dân của một cậu học trò.

Họ có ngờ đâu cậu học trò mà họ không thêm lưu ý ấy sau này thành đảng trưởng Việt Nam Quốc Dân Đảng, làm cho thực dân « con cháu Jules Ferry » phải toát mồ hôi.

Cuộc thi Sáng tác

Để khuyến khích phong trào học sinh sáng tác và trau dồi quốc văn, Thiếu Nhi mở một cuộc thi viết văn dành cho toàn thể các nam nữ học sinh toàn quốc. Thể lệ cho đợt thứ nhất như sau:

1) Truyện ngắn viết về gia đình mến yêu, trình bày mọi sinh hoạt thân yêu của gia đình.

2) Mỗi truyện không được dài quá 5 trang giấy học trò, khổ lớn, viết tay.

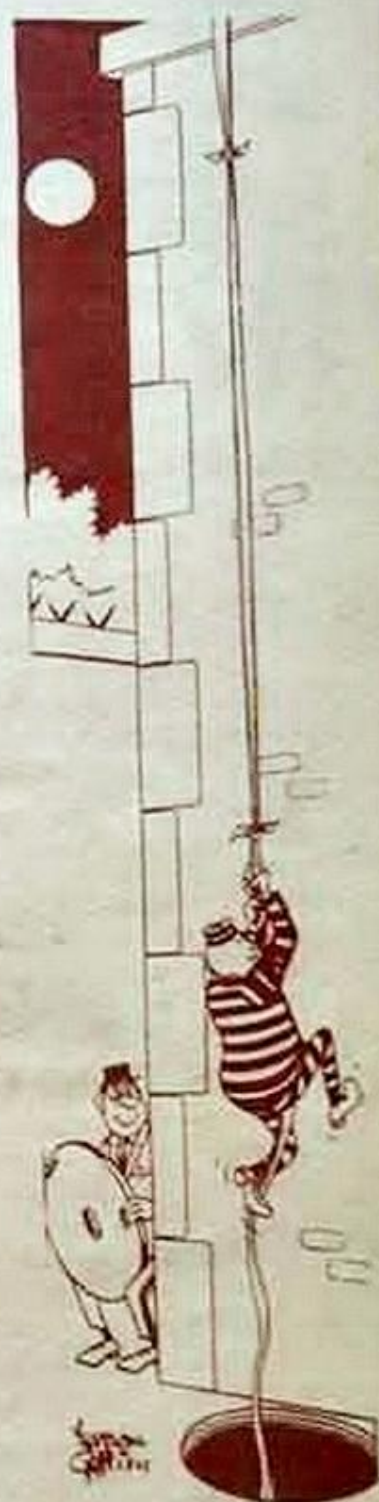
3) Mỗi học sinh có thể gửi một hay nhiều truyện dự thi.

4) Tòa soạn sẽ đánh theo số thứ tự nhận được và đăng trên báo. Vay học sinh nào gửi tác phẩm dự thi phải ghi nhớ số của mình. Khi truyện được chọn đăng mà vượt quá số đó tức là tác phẩm đã bị loại bỏ.

5) Mỗi tác phẩm được chọn đăng sẽ được vào vòng chung tuyển và được tặng một bản phí tương đương là 500đ.

6) Các truyện gửi dự thi phải do chính học sinh sáng tác, không được trích dịch, phỏng dịch hoặc phỏng tác nhưng tác phẩm đã in trên báo.

7) Thời hạn nhận bài kể từ nay cho đến 15-12-1971. Ngày công bố kết quả sẽ thông báo sau.

Hãy cho tôi biết em gìn giữ sách vở thế nào
Tôi sẽ cho em biết em học hành tấn tới đến đâu

Học hành lấy lệ cho xong
Sách quăn, vở rách còn mong nổi gì

BÁC SĨ KIM

thiên thần hay ác quỷ

Nguyên tác : R.L. STVENSON

Người dịch : LÊ XUÂN NHỎ

(theo ấn bản đã ghi âm vào đĩa hát của hãng DISQUES PLEIADE)

MỘT KẺ LẠ TRONG THÀNH PHỐ

Không bao giờ khuôn mặt khắc khổ của luật sư Sơn nở nụ cười rạng rỡ. Dáng mảnh khảnh lem luốc. Tình lãnh đạm khó khăn trầm buồn. Tuy nhiên người ông được vẻ đáng yêu. Ông đích thực là một người thiếu cởi mở. Bạn bè ông chỉ gồm những người cùng huyết thống hay đã quen biết xa xưa trong đó có ông Phiến vừa là chỗ dựa con vịn là tình bạn hữu.

Hai người vẫn thường thả bộ trong thành phố Luân Đôn.

Vào một ngày chủ nhật, tình cờ họ lang thang tới một con hẻm nhỏ trong khu phố nhộn nhịp. Góc góc đường hai căn là một bin đĩnh có vẻ bí hiểm và dị biệt hẳn với sắc thái chung của khu phố. Khi tới trước cửa bin đĩnh đó ông Phiến bỗng gậy chỉ chỗ, bảo ông Sơn :

— Anh để ý tới cái cửa này bao giờ không. Nó liên quan tới một câu chuyện kỳ quặc vô cùng mà tôi nhớ mãi.

— Có. Nhưng chuyện thế nào ?

— Vào khoảng 3 giờ một chiều đông ấm áp tôi tạt ngang đây về nhà. Thình lình tôi thấy hai cái bóng một người đàn ông nhỏ nhắn đang bước từng bước khó khăn và một bé gái đang vượt qua đường. Tôi góc đó cả hai đâm bổ vào nhau... và...

không khiếp tháy! người đàn ông lẳng lẽ dấy xéo trên mình bé gái rồi bỏ đi để mặc nó lăn lộn kêu gào trên mặt đất.

Tôi trở tôi tóm cổ hắn lại trở lại chỗ bé đang kêu gào lúc đó đã có một số người vây quanh. Hắn không chống cự gì cả nhưng nhìn tôi hung ác. Tôi tôi khiếp đảm, mở hơi vờ ra như tâm. Lát sau có người tự nhận là bác sĩ cho biết bé gái chẳng hề gì chỉ kinh hãi mà thôi.

Ngay lúc đầu tiên mới nói với hắn, tôi, gia đình bé gái (dĩ nhiên) cũng như ông bác sĩ và mọi người đều đã nhận thấy hắn có vẻ ghê tởm. Mỗi lần nhìn hắn sắc diện ông bác sĩ đổi, lộ ý muốn giết hắn. Tuy nhiên đầu được! Chúng tôi nghĩ ra một giải pháp : bảo hắn rằng sẽ bêu xấu tên hắn khắp thành Luân Đôn.

Anh biết không! Trước đó chưa bao giờ tôi thấy trừng diện những khuôn mặt thú ghét vây quanh mọi người nhang nhác như một quỷ sa tăng hiện hình. Hắn nói hắn không phải người quỷ phải sự tai tiếng. Muốn hắn đến bao nhiêu!

Chúng tôi « nạo » hắn 200 bảng.

Hắn dẫn chúng tôi tới cái cửa này, lòi trong túi ra một chiếc chìa khóa, mở và đi vào trong. Chỗ lát sau hắn đem theo ra bằng vàng và một ngân phiếu cộng chung vừa đủ số. Đó là tấm ngân phiếu thật.

Hừ! Thực là... hợp hình. Hắn là một kẻ tồi tàn vậy mà tấm ngân

phiếu lại được ký bởi một trong những bạn hữu của anh, rất giàu có danh vọng và ai ai cũng đều biết công đức của ông ta. Đúng là một vụ tống tiền không còn nghi ngờ gì được.

— Phải người ký ngân phiếu sống ở đó không.

— Không, ông ta sống ở một nơi nào khác.

— Anh không hỏi ai sống trong đó sao ?

— Không! tôi có lẽ càng chuyện lạ càng ít tọc mạch.

— Cái lệ quả rất tốt.

— Nhưng tôi đã xem xét kỹ ngôi nhà. Không có ai ra vào trừ hắn lâu lâu lui tới mà thôi.

— Tôi muốn biết tên hắn ta.

— Được! Chẳng có gì đáng ngại. Hắn là ích.

— Cõi hắn vào loại người nào ?

— Hắn là người kỳ lạ vô cùng. Chính là một quái thai đặc biệt.

— Anh chắc rằng hắn xử dụng chìa khóa ?

— Chắc!

— Tôi biết! Hiển nhiên phải kỳ lạ! Có điều tôi không hỏi thêm bởi tôi đã biết rồi.

LÀ CHÚC THƯ

Tối hôm đó luật sư Sơn mở tủ sắt đem ra một văn kiện ghi trên phong bì là chúc thư của bác sĩ Kim. Chúc thư nói:

Trong trường hợp Bác sĩ Kim mất đi, mọi tài sản được chuyển giao cho một người vừa là bạn vừa là ân nhân của ông tên là Ích. Chúc Thư còn thêm trong trường hợp Bác sĩ Kim biết tích ba tháng, ông Ích phải được thừa tự tức khắc.

Văn kiện trên đã làm luật sư Sơn vẫn ưa thích cuộc sống lành mạnh và bình thường phải khó chịu. Đã tới tể ở chỗ ông chẳng hiểu thêm được gì về cái tên Ích, lại càng tới tể hơn khi ông biết cái tên này dính dáng tới một số điều nhơ nhuốc... và rồi hẳn biểu lộ trên mặt bị một quay cuồng đầu óc ông bấy lâu tựa hồ như một quái vật.

[ÍCH: CON NGƯỜI KỶ DỊ]

Từ đấy, Luật sư bắt đầu nâng lui tới cái cửa trong con hẻm nhỏ. Cuối cùng sự kiên nhẫn được đền bù...

Một ngày kia ông thấy một người nhỏ nhắn ăn mặc đơn giản tiến thẳng vào và mở tủ lấy chìa khóa.

Ông vỗ vai anh ta:

— Chắc ông là Ích. Tôi thấy ông đi vào. Tôi là bạn bác sĩ Kim. Hãy ông cho phép tôi cũng vào.

— Bác sĩ Kim đi khỏi! Sao lại biết tôi?

— Được nghe nói!

— Ai?

— Bạn chúng ta!

— Bạn chúng ta? Những ai thế?

— Chẳng lạ! Bác sĩ Kim!

— Bác sĩ Kim không bao giờ nói. Ông ta chẳng đầu gì tôi cả. Chào ông!

Thế là Ích đi vào.

«Trời đất, người đầu coi như ngơ. Bạn Kim đáng thương ơi. Nếu có người đời lờ quỵ thì hẳn chính là bạn của bạn...»

Qua khỏi hẻm nhỏ là khu nhà cũ rình xáo. Luật sư Sơn ngừng lại trước căn số hai của khu này và gõ cửa.

— Có Bác sĩ Kim ở nhà không Bô Giê.

— Tựa ông, thật đáng tiếc, Bác sĩ đi khỏi.

— Tôi gặp Ích đi vào nhà bằng cửa phòng thí nghiệm. Khi Bác sĩ vắng nhà, ông ta đi vậy được sao?

— Dạ, được lắm! Ông Ích có chìa khóa.

Xem chừng chủ bỏ già rất tin nhiệm ông ta.

— Dạ! Quả thế. Chúng tôi được lệnh phải vâng phục ông ta. Nhưng từ khi chúng tôi thấy ông ta bên mặt tiền này. Hầu như ông ta chỉ tới lui qua ngã phòng thí nghiệm.

— Ừ hử! Thời chào bỏ già.

— Không dám! chào ông.

LẠI MỘT HÀNH VI XẤU XÀ CỦA ÍCH

Hai tuần sau bác sĩ Kim là chủ một bữa cơm thân mật đãi hàng năm sáu người bạn cũ. Luật sư Sơn khéo léo ở nán lại. Khi chỉ còn hai người Luật sư cố gắng lái câu chuyện về Ích hàng gọi lại những chuyện đáng ghét mà ông đã nghe về hắn. Nhưng Bác sĩ từ chối không đủ động đến.

Gần một năm sau, Luân đôn bị rung động bởi một trong tội hung ác phi thường. Chỉ tiết chẳng là bao, nhưng mà gây kinh ngạc chủ g.

Một người trẻ gái ở nhà một mình leo lên giường vào khoảng 11 giờ. Qua khung cửa sổ cô thấy một lão trượng tóc trắng già nua hết sức nhả nhả và lịch sự đang tiến lại gần một người nhỏ và trẻ hơn. Cô nhận ra người trẻ chính là Ích từng viếng thăm chủ cô và cô ghét cay ghét đắng hắn.

Khi cô quan sát, Ích nổi cơn giận dữ, giậm chân hành động như một thằng điên. Lão trượng già nua lui một bước. Ích chồm tới vùng gây khệch ông ta ngã sòng xoi trên mặt đất. Thình nỏ như một con cạp dữ hắn chưa kịp nạn nhân dưới gót giày và tiếp tục giáng gậy xuống như mưa bắc đến nỗi làm xương sườn người xấu số gãy nghe lặc rặc.

Quả kinh hoàng, người trẻ gái ngất xỉu. Hai giờ sau cô tỉnh dậy và báo tin cho cảnh sát. Kể giết người đã chuẩn từ lâu... còn bỏ lại chiếc gậy. Nạn nhân chính là Cụ Đặng Cao Dung.

CÒN TIẾP

Hoá trang cho tài tử

Bạn đang theo dõi tuần truyện của ngôi sao kinh điển đời sống «Thần Thôn và ác quỷ». Đây là một tác phẩm kinh dị lừng danh trên thế giới đã được chuyển thành phim, thành kịch, thu âm, vào đĩa hát, và được bắt và biến thành nào cũng được giới địa giả ưa thích một khi lạnh buốt ngoài.

Những kinh điển được trình bày lần đầu tiên được hoá trang của chuyên viên Harry Frampton đã biến từ từ «tên quái

Christopher Lee thành một nhân vật quái đản không kìm hãm. Ông Lee, người đang xuất hiện ở phần đầu của chuyện.

Hà hoá trang đã phải sử dụng tới 4 cái mũi giả bằng plastic, cái nó không lên với kim và cơ biến thể dần dần cuối cùng đạt tới hình dáng kỳ dị.

Những lý do gồm 3 phần được theo dõi bởi một nhà đi ở đó là rằng giả cũng cần phải vào vào và thích hợp. Nhà đi ở để theo mô hình của chuyện

viên và lấy khuôn mặt lại của tài tử đã xây dựng và thay biến một hình ảnh theo như kinh điển. Harry Frampton cũng đặt những cái «tai» ở dưới mũi tài tử để làm tăng thêm số nhân nhân kinh dị. Trên một tài tử cũng có là những mũi nhọn nhọn làm bằng plastic. Và cuối cùng, với một cây bút lông và tại nhà, chuyên viên đã hoàn chỉnh mọi công trình nghệ thuật «hoá trang» một quái nhân trên màn bạc.

1. TM Từ Anh Quốc Christopher Lee

2. Chuyên viên đặt «mũi» mới giả

3. Vết mụn bằng plastic

4. VN đây là hai tài tử đã được hoá trang trong vai trò Ông Lee.

Em học vẽ

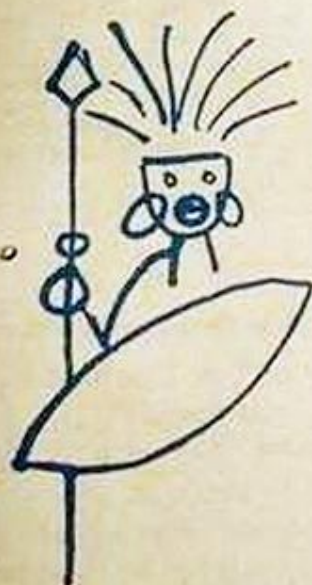
①

một cây dáo nhọn
cắm cạnh chòm cây

②

thêm chiếc khiên này
cho được đủ bộ

③

mắt ai thô lỗ
a! chú mọi đen

④

chú thật có duyên
ôm xòm nhảy múa

MÁY CHIẾU PHIM

VÀ KỸ THUẬT NGÀNH ĐIỆN ẢNH

G.S TRẦN NGỌC KÍNH

Điện ảnh là phương pháp làm cho các ảnh xuất hiện trên màn ảnh một cách liên tục, tạo cho thị giác một ấn tượng di động.

Ngày nay điện ảnh là kỹ thuật mà hầu hết mọi người ở mọi quốc gia sử dụng cho nhiều ngành hoạt động.

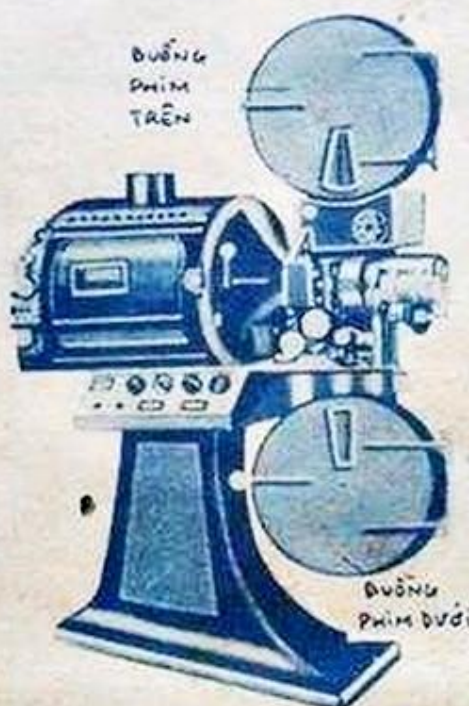
Một bức ảnh chính nó không nói lên được sự di động của đối tượng vì vậy ảnh không phải là điện ảnh. Sở dĩ ta thấy được đối tượng di động là vì có rất nhiều ảnh hợp lại chạy dài một cách liên tục, khiến cơ quan thị giác là mắt không phân biệt nổi đó là do các ảnh được xếp liên tục với nhau nữa, mà có ấn tượng là đối tượng đang thực sự di động.

Chính sự di động này là tính chất thuần túy nói lên sự thật của ngành điện ảnh mà chúng ta sẽ nghiên cứu qua máy chiếu phim.

Điều hành vận chuyển của máy chiếu phim.

Khi máy hoạt động thì phim sẽ tuần tự chạy trên trục răng cưa. Trục này đóng vai trò rất quan trọng, vì nó chuyển phim chạy liên tục.

Bộ phận răng cưa của máy ăn khớp với các lỗ phim (lỗ ở hai bên cuộn phim và chạy dài suốt cuộn phim), kéo phim chạy liên tục từ trong buồng phim ra ngoài, hết khung phim này đến khung phim khác.

Cứ mỗi lần khung phim trực tiếp với ống kính, ngọn đèn phía sau sẽ làm phim phóng ảnh từ máy lên màn ảnh.

Các ảnh được tuần tự xuất hiện trên màn ảnh với tốc độ trung bình là 24 ảnh trong một giây đồng hồ. Với tốc độ này, mắt thường dễ hấp thụ nhất, vì ảnh phù hợp với các cử động thiên nhiên nên ta sẽ không có cảm giác đang mục kích đối tượng di động giả tạo.

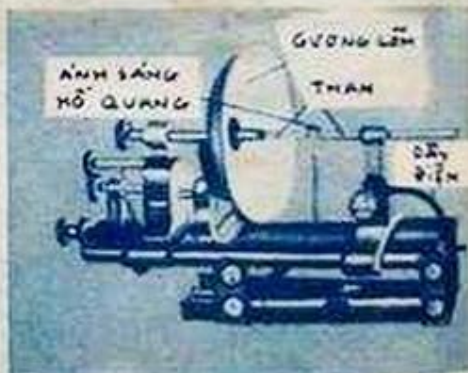
Do đó chu kỳ vận chuyển của máy chiếu phim là $3/4$ inches (chiều dài của một khung ảnh loại 35 ly) hoặc $3/8$ inches (chiều dài của một khung ảnh loại 16 ly) trong thời gian

$1/24$ giây với tốc độ thường.

Nguồn sáng thường thường là một hồ quang cực mạnh được thay thế cho các bóng đèn loại thường.

Các điện cực của hồ quang là những thanh than loại đặc biệt (graphit có pha trộn vài chất muối), và khi hai thanh than được nối với các dây dẫn điện rồi đặt gần nhau, sẽ có những tia lửa thật sáng ở khoảng giữa đầu hai thanh than. Ánh sáng tỏa ra là do sự cháy đỏ và bốc hơi của than, vì thế thanh than sẽ bị mòn dần.

Một vài dụng cụ làm nguồn sáng tân tiến hơn sử dụng hơi thủy ngân hoặc những ống chứa hơi xénon (xénon là một trong các khí hiếm chứa trong không khí).

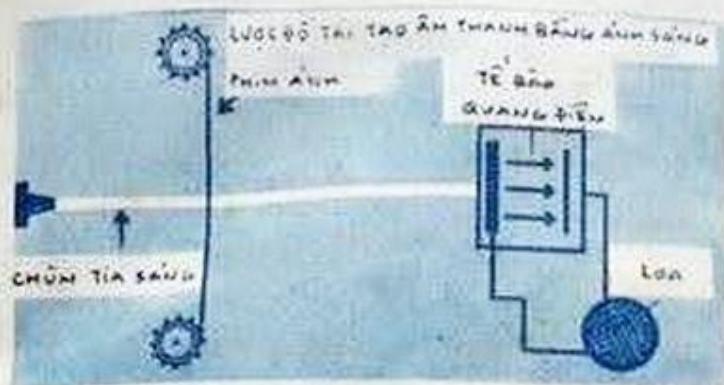

Âm thanh của phim

Mỗi cuộn phim đều có một băng bên cạnh (gắn các lỗ phim), dùng để thu âm: đó là băng âm thanh.

Từ năm 1928, việc thu âm đã được phát minh dựa trên các định luật quang học, âm thanh được ghi lại trên phim. Các chấn động âm thanh, nhận được bởi một máy vi âm sẽ biến đổi thành dòng điện và được khuếch đại để nhẹ nhàng làm

đạo động một gương phản chiếu. Với mọi biến chuyển của dòng điện gương sẽ phản chiếu lên phim một vật sáng nhỏ, và cố nhiên vật sáng này cũng thay đổi hình dạng và cường độ theo đúng với âm thanh.

Việc tạo trở lại âm thanh được thực hiện với một tế bào quang điện. Người ta chiếu một chùm tia sáng xuyên qua băng âm thanh của cuộn phim để đến một tế bào quang điện. Nhờ cái máy gọi tên là tế bào quang điện này, ánh sáng được biến đổi trở lại thành dòng điện và dòng điện này sẽ giống y như dòng điện lúc thu âm.

Cần phải khuếch đại dòng điện trước khi đưa qua một máy khuếch âm (haut parleur).

Một cách thu âm khác tân tiến hơn dựa trên những hiện tượng từ tính. Các chấn động âm thanh được biến đổi thành dòng điện, khuếch đại rồi cho qua một nam châm điện. Trước nam châm điện là một băng từ tính chuyển động thật đều, và từ trường thay đổi do nam châm điện sinh ra sẽ ảnh hưởng lên băng từ tính để băng này « ghi » lại các chấn động của dòng điện.

Việc tạo trở lại âm thanh, ta lại cho băng từ tính đã được ghi âm đi qua một nam châm điện, nhờ băng từ tính, nam châm điện bây giờ sẽ sinh ra dòng điện giống y như dòng điện lúc thu âm. Dòng điện này sẽ được khuếch đại trước khi đưa qua một máy khuếch âm (haut parleur). (Chúng tôi sẽ đi sâu vào chi tiết về việc thu âm và phát âm trong một bài nói về máy ghi âm).

Điện ảnh màu

Trước khi nói đến điện ảnh màu thiết tưởng phải trình bày sơ lược về việc kết hợp các màu sắc. Ta có ba màu căn bản là đỏ, vàng và xanh và nếu ta hòa trộn các màu căn bản này lại với nhau ta sẽ được các màu chính yếu kể cả màu đen. Nguyên tắc của điện ảnh màu căn cứ vào sự hòa trộn đỏ. Người ta tráng lên mặt phim ba lớp thật mỏng nằm chồng lên nhau, có thành phần hóa học khác nhau để có được 3 màu căn bản là đỏ, vàng và xanh. Màu sắc thật của hình ảnh trong khi quay phim, sẽ ảnh hưởng lên ba lớp chất hóa học nói trên để có sự kết hợp:

— Hoặc của cả 3 màu căn bản để ra màu đen

— Hoặc của màu đỏ và xanh để ra màu tím

— Hoặc của màu xanh và vàng để ra màu lục

— Hoặc của màu vàng và đỏ để ra màu lam.

Khi cuộn phim được những thuốc hiện ảnh, các phản ứng hóa học xảy ra để có các màu trên phim.

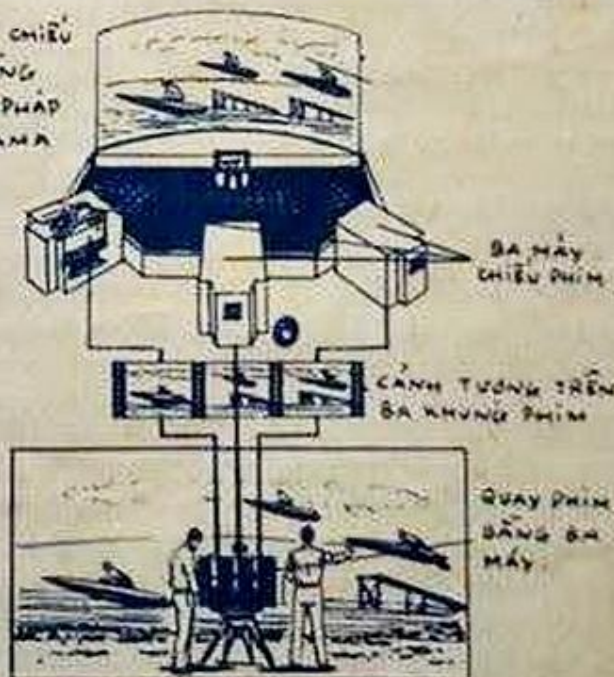
Những kỹ thuật tân tiến của điện ảnh.

Cinéràma, là thứ điện ảnh với màn ảnh đại vĩ tuyến, màn ảnh thật rộng và cong.

Khi quay phim một cảnh nào đó người ta thực hiện với 3 máy quay có thấu kính, và người ta sẽ được 3 khung phim chụp 3 phần của cảnh đó. Hình ảnh bên cạnh cho thấy với cảnh 3 chiếc thuyền thì mỗi máy quay sẽ lấy được ảnh của một chiếc thuyền. Do đó cảnh quay được sẽ thấy rất bao la, và khi được 3 máy chiếu phim cùng phóng ảnh lên màn ảnh của 3 cuộn phim quay được, người ngồi xem sẽ có cảm tưởng được chứng kiến tận mắt cảnh đó.

Cinémascopé, kỹ thuật điện ảnh tân tiến nhất được phát minh cách đây hơn hai mươi năm bởi một người Pháp, ông Henri Chrétien.

QUAY VÀ CHIẾU
PHIM BẰNG
PHƯƠNG PHÁP
CINÉRÀMA

Bằng một thấu kính đặc biệt (thấu kính Hypergonar) người ta có thể lấy được những ảnh trên loại phim 35 ly những cảnh rất rộng lớn mà một ống kính thường không thể nào lấy được.

Hình ảnh sẽ bị biến dạng vì sự co lại, do đó hình ảnh con người như bị kéo dài ra.

Mấy chiếc phim sẽ dùng một ống kính đặc biệt để có thể cho trở lại phùng hình ảnh thực. Và người ta sẽ thấy trên màn ảnh một cảnh thật rộng giống như cảnh mà mắt thường của ta đã nhìn thấy ngoài trời.

Phim hoạt họa

Kỹ thuật của loại phim này không có gì là lạ cả. Chúng ta đã biết rằng khi ta ngồi xem phim, thấy đối tượng di động, sự di động đó là do nhiều động tác kế tiếp nhau mà cuộn phim đã liên tục lấy được ảnh. Tại các phim trường, các họa sĩ chỉ việc vẽ các ảnh ghi lại các động tác liên tục của một nhân vật nào đó mà thôi.

Những hình ảnh này sẽ được máy quay phim «ghi» lại trên phim, rồi được máy chiếu phim phóng ảnh lên màn ảnh. Ta thấy rằng chỉ với một bước chân, họa sĩ đã phải vẽ đến hơn hai mươi tám ảnh, do đó ta dễ dàng biết rằng với một cuộn phim chắc chắn họa sĩ đã phải vẽ hàng triệu tám ảnh.

Những thủ thuật của ngành điện ảnh

Nói về điện ảnh, ta không thể quên được các thủ thuật của người làm điện ảnh.

Khi ta thấy trên màn ảnh một chiếc xe rơi xuống hố mang theo bác tài xế, sự thật người ta có thủ thuật như sau: Người ta quay phim cảnh bác tài lái xe đến bờ hố, rồi ngừng lại, bác tài rời khỏi xe, một

hình nộm giống bác tài được đặt vào xe, và lúc đó người ta mới đẩy cho xe mang hình nộm rơi xuống hố để quay phim tiếp.

Việc ngừng quay phim để chờ sắp xếp hình nộm lên xe sẽ không bao giờ được nhìn thấy khi chiếu phim. Và những cảnh khác như mưa đổ, tuyết rơi, cháy nhà, tàu đắm... bao giờ cũng được thực hiện một cách giả tạo. Kỹ thuật quay phim sẽ bảo đảm để khán giả khó nhận biết được sự thật.

Tuy nhiên có nhiều khi không thể thay thế bằng một hình nộm được, lúc đó người ta phải nhờ đến một diễn viên phụ (doubleure), một người có hình dáng tương tự như diễn viên chính nhưng can đảm hơn, chuyên nghiệp hơn để nhảy từ xe đang chạy xuống đường, để thót lên một thót ngựa đang phi, để đeo trên một mái nhà cao...

Những lợi ích của điện ảnh

Người ta thường nghĩ rằng điện ảnh chỉ giúp cho con người những giây phút giải trí thoải mái. Thực ra điện ảnh còn có một lợi ích quan trọng khác: đó là sự tìm tòi khoa học. Điện ảnh là phương cách hữu hiệu nhất giúp cho nhà khoa học khảo cứu được các chuyển động

nhau quá hoặc chậm quá.

Như một cái hoa nở, người ta cứ mỗi nửa giờ chụp một ảnh, từ lúc hoa còn búp đến lúc hoa nở hoàn toàn. Khi chiếu lên màn ảnh khán giả sẽ nhìn thấy đóa hoa nở trong một vài phút trong lúc mà trên thực tế nó phải tốn đến mấy giờ.

Kỹ thuật đã dựa trên nguyên tắc sau đây:

Với các chuyển động nhanh (hỏa tiễn, phi cơ, viên đạn ra khỏi nòng súng...) người ta quay phim mỗi giây đồng hồ thật nhiều ảnh — từ 64 ảnh đến 500 ảnh — khi chiếu phim trên màn ảnh với 24 ảnh xuất hiện trong mỗi giây, sẽ thấy động tử như chậm lại. Với các chuyển động chậm (hoa nở, rắn đang bò...) người ta quay phim mỗi giây đồng hồ thật ít ảnh, và khi chiếu phim trên màn ảnh với 24 ảnh xuất hiện trong mỗi giây sẽ thấy động tử nhanh hơn. Do kỹ thuật đó người ta đã nhờ điện ảnh để bước sâu được vào những lĩnh vực tưởng như là bí ẩn của thế giới thiên nhiên.

TRẦN NGỌC KÍNH

— biên soạn —

TIẾNG HÚ

TRÊN ĐỈNH NON

CHÀ - HỐC

• VŨ HẠNH •

Tiếng hú kéo dài rền rĩ, rồi biến thành một tiếng rống ghê rợn bao trùm những dãy nhà sàn cheo leo ngả yên ở trên sườn núi Ca-Tha.

Ông chúa làng Bu-Thea chống tay run rẩy ngồi dậy, chong tai ngồi nghe giữa khoảng tối dày. Từ khi bắt đầu bập bẹ những tiếng đầu tiên cho đến bây giờ, mái tóc bạc phau và lưng còng lại như cây gáo già ở trước cổng «buôn», ông chưa bao giờ nghe một tiếng hú lạ lùng như thế.

Cố gắng chống lại một cơn cảm sốt làm ông rũ liệt đã nhiều ngày rồi, ông choàng tấm «dờ» lên mình, sớ soạn bước ra đầu nhà.

Tiếng hú vẫn cứ vang dài như chảy lỏng lẻo trên đầu các ngọn cây cao, rồi tỏa khắp tứ bề, lẫn lộn những lời khóc than kẻ lẻ, và khi dịu lại nghe như tiếng rên của một người sắp xuống mồ. Ông Bu-Thea quờ quạng bám tay vào tấm phên che, chỗ lồi xuống lên, ngồi nhẹ xuống sàn như sợ ngôi nhà sụp đổ, gương đời mắt đã đục lờ, hăm sâu, thẳng thối nhìn về một hướng núi xa.

Có lẽ tiếng hú xuất phát từ đỉnh Chà-Hóc cao ngạo, hoang vu, dân làng chưa ai bén mảng đến đây bao giờ. Những câu chuyện về ma quỷ, về thần núi,

do lão phạ thầy Sa-Keo kể lể, khiến họ sợ hãi, chỉ đứng xa nhìn đỉnh núi như ngắm nhìn một con quái vật linh thiêng.

Gió khuya ướt đầm môi sưng khuya động rạt ráo, cây lá, bốc thổi từng luồng lạnh ngắt, khiến ông chưa làng co rút mình lại, kéo tấm «dờ» lên phủ kín đôi vai. Một trăng đã chìm sau núi, chỉ còn le lói đôi vệt sáng mờ sau rặng cây xa, đầy vùng bóng tối đen dày của ngọn Ca-Tha phủ kín lấy «buôn» Nước Ràng.

Ông Bu-Thea nhườn mắt cố nhìn quanh: không một bóng người thấp thoáng, không tiếng động nào vang lên giữa âm thầm. Dân làng có lẽ bị chôn vùi trong giấc ngủ nặng nề sau ngày làm việc nhọc mệt trong rẫy, trên nương, hoặc đang co rúm trên các sàn nhà, nín thở lắng nghe tiếng kẻ lẻ quái bất thần nổi dậy giữa đêm lạnh lẽo, tối tăm.

Ông chúa làng nhớ lại, mấy ngày trước đây, khi đèn bốc tỏa mờ mịt về phía Chà-Hóc như báo một điềm chẳng lành. «Tai họa sẽ giáng xuống dân Nước Ràng đây sao?» Ông thấy xúc động nghẹn ngào, và buông một tiếng thở dài.

Tiếng hú, sau hồi thét vang rừng rợn, bỗng như khan hơi ngừng bặt. Cả vùng rừng núi bao la chìm đắm trong sự cảm

lặng nặng nề. Tất cả sinh hoạt về đêm thường khi cửa quây rón rảng, bây giờ nên lại trong sự đợi chờ hồi hộp. Ông chưa làng nghe rõ tim đập dồn dập ở trong lồng ngực của mình. Lâu lắm ông mới nhận được từ xa tiếng suối Nậm-Núi rì rầm luồn qua khe đá. Và chim cheo-meo chiêm chiêm thăm thiết ở trong bụi rậm phía sau «buôn».

Khi ông lấy lại được sự bình tĩnh, chống tay lom khom đứng dậy thì tiếng hú lại bắt đầu vang lên. Đó là một tiếng gào khan như thoát ra từ cổ họng của một người to lớn dị thường, và con người ấy tưởng có thể nuốt được cả cây rừng đá núi dễ dàng. Hồi tiếng gào ấy chuyển sang tiếng thét dữ dội như muốn phá tung lòng núi thẳm sâu để trút hết nỗi căm hờn chất chứa đời đời kiếp kiếp. Lúc tiếng thét đã dịu lại, trở thành tiếng hú, mầu ở trong người của ông Bu-Thea như ngừng chảy hẳn. Ông ngã khụy xuống trên sàn, tê lạnh người vì nỗi hãi hùng. Tiếng hú thét thẳm, quái gở, như tụ hội hết hồn ma vía quỷ lạc loài trong chốn rừng hoang. Tiếng hú ghê rợn, độc ác như cào cào trên da thịt con người, xuyên thủng màng tai, xoắn lấy não lủy.

Nhưng cây gáo già trước cổng «buôn» gặp cơn bão rừng thổi

mẹp vẫn cố gượng lên chống lại mưa gió phũ phàng. Ông đã từng đem sinh lực cường tráng giúp cho dân làng xua rớt bao loài thú dữ để rồi lũng sâu âm thấp mà về bảm trên sườn núi Ca-Tha đất rầy phỉ nhiều. Khi sinh lực ấy mỗi mòn, ông đã đem sự khôn ngoan của kẻ trải nhiều bất trắc gian lao, giúp cho dân làng trồng trọt, dạy cho dân làng thuần hòa biết thương rầy lúa, nương ngô, suối nước, cây rừng. Bây giờ chùa làng Bu-Then lại để tiếng hú ma quái xò ngã như cành củi mục hay sao? Chùa làng Bu-Then để mặc cho bao nhiêu người run rẩy trong cơn khiếp đảm, hãi hùng hay sao? Ông già Bu-Then loạng choạng đứng lên, cố chống lại sự hoảng hốt xáo trộn lòng mình. Bám chặt bàn tay gầy gò vào khung cửa liếp, ông lần mò leo xuống chiếc thang gỗ làm bằng thân cây cộc rừng được đeo hõm vào nhiều nấc để đặt bàn chân. Gió núi thổi tạt từng luồng lạnh buốt, bật tung tấm « đồ » khỏi cái thân hình xương xẩu, muốn kéo vật ngã ông già xuống dưới sân « buồn ». Ông đi sờ soạng, nghe chắt tề như ở trên nền đất khô cằn. Trăng đã chìm hẳn, chút sáng nhợt nhạt trên vầng cây xa cũng tắt từ lâu.

Ông già Bu-Then tìm về cuối « buồn », chỗ nhà phù thủy Sa Keo. Phải đi hỏi lão, vì chỉ có lão là biết ý định của loài ma quỷ.

Lên đến nấc cuối của cây thang gỗ, ông chùa làng thấy qua tấm liếp che trống trải Sa Keo đang ngồi im lặng trước một bếp lửa đã tàn, chỉ còn âm ỉ một ít than hồng đỏ rực. Đầu lão to lớn, quần vành khăn rộng sù sù, trông như một chiếc cối giã lác lư nhẹ, trong khi hai cánh tay dài leo ngoeo quấn chặt lấy cặp đầu gối xương xẩu nhỏ lên đung tới chân cẳng.

Ông già đưa tay đầy mạnh tấm liếp. Sa keo như chợt bừng tỉnh mở rộng đôi mắt ốc nhồi thao láo nhìn về phía cửa, cất giọng khàn khàn:

— Ai đó?

Ông già đáp lại như trong hơi thở:

— Bu-Then đây.

— A! Ông chùa làng. Khuya lắm rồi mà.

Ông Bu-Then lại gần bếp lửa, ngồi xuống, hơ tay lên chút ánh sáng hơi hóp:

— Này, Sa Keo, tiếng hú gì thế?

Lão phù thủy gương mặt chăm chăm nhìn vào khoảng tối sâu dày trước mặt, không trả lời lại. Tiếng hú chừng như cũng đã đánh thức lão dậy, và lão bỏ gối ngồi chong bên bếp lửa tàn, lắng nghe vọng về một âm thanh kỳ lạ

chưa từng nghe thấy trong cuộc đời mình.

Tiếng hú của đó, át hẳn mọi tiếng xao động của chốn rừng già, tiếp tục gieo rắc kinh hoàng, gọi lên bao nhiêu hình ảnh chết chóc.

Ông Bu-Then hỏi lại:

Tiếng hú gì thế, Sa Keo?

Lão phù thủy gỡ tay ra khỏi đầu gối, vuốt mặt chậm chậm rồi nghiêng lại gần tai ông chùa làng, nói nhỏ:

— Chắc là tiếng của ma quỷ.

— Xưa nay, chưa nghe nó mà!

— Chưa ai nghe cả, ông Bu-Then à. Nó từ hang sâu thẳm thăm trời lên, nó từ rừng hoang lạc loài chạy tới, đói khát tìm mồi.

— Dân làng ta sống nổi không? Dân làng ta có khổ sở đấy không. Sa Keo?

Sa Keo im lặng, nheo mắt nhìn vào vũng tối trước mặt. Giây lâu, lão mới cất giọng khàn khàn đáp lại một cách chậm chạp:

— Ma quỷ muốn gì, chưa biết rõ cái bụng nghĩ của nó được đâu. Chờ một đêm nay đã mà. Nó kêu một nhọc rồi nó nằm nghỉ. Ngày mai Sa Keo tìm cây rừng, đá núi, tìm hỏi hồn ma, vía quỷ lang thang...

Lão đứng lại, nhìn vào mặt ông chùa làng chăm chăm, rồi tiếp:

— Giao con ngựa ông Bu-Then cho Sa Keo dùng.

Ông chùa làng yên lặng gãi đầu. Rồi lão khoanh tay bó gối, cặp mắt riu riu dần lại và đầu lắc lư. Ông già Bu-Then cũng ngồi yên lặng một lát bên vũng ánh sáng hắt heo của bếp lửa tàn. Rồi ông chệnh choạng đứng dậy:

— Về đây, Sa Keo.

Lão phù thủy vẫn im lặng.

Ông già lần mò tiến về phía cửa. Gió hắt từng luồng lạnh buốt. Tiếng hú dịu dần, bây giờ kéo dài thành lời than vãn xen lẫn tiếng khóc, tiếng rên buồn thảm lạ lùng.

Ông Chùa làng cũng buồn lòng hết sức. Đã lâu, dân « buồn » không còn mấy ai tin cậy ở lão Sa Keo. Khoẻ mạnh nhưng mà lười biếng, lão chẳng chịu làm khổ nhọc như là dân « buồn ». Thêm uống nhiều rượu, thêm ăn nhiều thịt, tình tình nóng giận bất thường, lão sống cô độc trong nhà sàn cuối « buồn ». Thỉnh thoảng có những cơn bệnh không thể chữa lành nhờ các lá rừng, thì lão được thỉnh cày đến xua đuổi tà ma ám ảnh. Nhưng chẳng mấy khi cơn bệnh được khỏi và lão Sa Keo cho rằng ma quỷ muốn đưa họ về một cõi đời khác tốt hơn, no hơn, khỏi làm mệt nhọc mà cũng có ăn, có uống hàng ngày.

(còn nữa)

THIẾU NHÍ VIỆT NAM

HÀNH KHÚC

Nhạc và Lời: PHẠM-ĐỨC-HUYỀN

Hàng mạnh

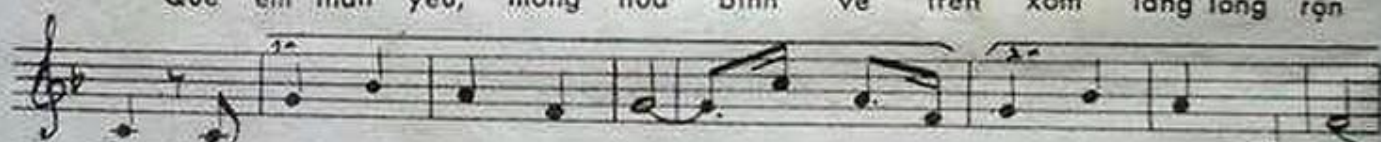
Thiếu Nhi Việt Nam là mầm non tương lai sông ngòi
Nam thề đồng tâm nêu cao chí hùng

Ta cùng reo vui ca vang khúc nhạc mến yêu
Mong chờ ngày mai tinh hoa nước Việt ngát hương

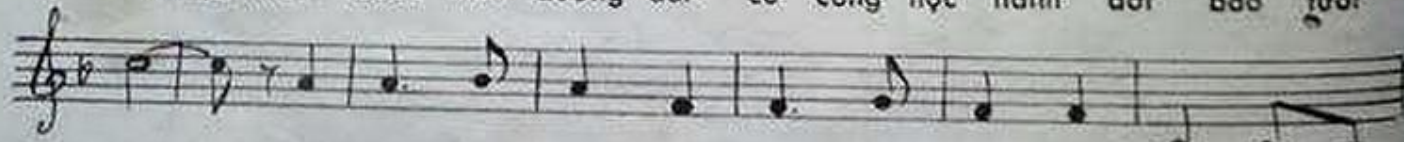
Vung cao đôi tay, chân nhịp nhăng hòa trong nắng hồng xây mộng
Quê em thân yêu, mong hòa bình về trên xóm làng lòng rộn

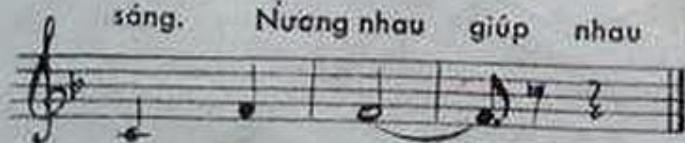
vàng, tình xuân chứa chan đầy vui. Thiếu Nhi Việt.
ràng, và. . . đây hỡi chim ngàn phương.

Nương nhau bước trên đường dài cố công học hành đời bao tươi

sống. Nương nhau giúp nhau miệt mài tiến lên oai hùng như Phù

Đông Thiên Vương.